

V Bruseli 10. júna 2024
(OR. en)

10910/24

Medziinštitucionálny spis:
2023/0232(COD)

ENV 609
CLIMA 237
AGRI 478
FORETS 168
RECH 273
TRANS 298
CODEC 1478

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	10236/24
Č. dok. Kom.:	11566/23 + ADD 1 - COM(2023) 416 final + Annexes
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o monitorovaní a odolnosti pôdy (smernica o monitorovaní pôdy) – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 5. júla 2023 predložila Európskemu parlamentu a Rade návrh smernice o monitorovaní a odolnosti pôdy (zákon o monitorovaní pôdy). Komisia predstavila svoj návrh a sprievodné posúdenie vplyvu pracovnej skupine pre životné prostredie (WPE) 27. júla (prostredníctvom videokonferencie) a 6. októbra 2023.

2. Cieľom návrhu je nasmerovať EÚ na cestu k zdravej pôde do roku 2050. Stanovuje sa v ňom povinnosť monitorovania zdravia pôdy, iniciuje sa postupná implementácia udržateľného obhospodarovania pôdy a riešia sa v ňom situácie s neprijateľnými zdravotnými a environmentálnymi rizikami spôsobenými kontamináciou pôdy. Je súčasťou širšieho legislatívneho balíka s názvom Zabezpečenie odolného a udržateľného využívania prírodných zdrojov EÚ. Návrh je v súlade so stratégiou EÚ v oblasti pôdy z roku 2021, ktorá je dôležitou súčasťou Európskej zelenej dohody a stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 na riešenie kríz týkajúcich sa klímy a biodiverzity.
3. V Európskom parlamente sa spis postúpil Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (ENVI), ktorý za spravodajcu vymenoval Martina Hojsíka (Renew, Slovensko). Európsky parlament prijal svoju pozíciu 10. apríla 2024.
4. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 25. októbra 2023. Prijatie stanoviska Výboru regiónov je naplánované na 19. júna 2024.
5. O návrhu sa rokovalo na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 18. septembra 2023 a výmena názorov sa uskutočnila na zasadnutí Rady pre životné prostredie 18. decembra 2023. Na úrovni pracovnej skupiny sa o návrhu rokovalo počas španielskeho a belgického predsedníctva a dosiahol sa značný pokrok.
6. Výbor stálych predstaviteľov preskúmal 29. mája 2024 návrh všeobecného smerovania, ktorý vypracovalo predsedníctvo. Väčšina delegácií podporila prístup predsedníctva, zatiaľ čo niekoľko delegácií vyjadrilo obavy v súvislosti s konkrétnymi otázkami vrátane dôveryhodnosti údajov v kontexte zverejňovania údajov o odbere vzoriek, lehoty na prvé merania pôdy, niektorých technických požiadaviek na odber vzoriek v teréne v oblastiach s vysokým obsahom hornín a vplyvu smernice na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a na ťažbu.

7. Predsedníctvo preto zakomponovalo niekoľko úprav do kompromisného znenia všeobecného smerovania, ale nezahrnulo návrhy, ktoré by zmenili krehkú rovnováhu dosiahnutú počas rokovaní. Zmeny sa vykonali najmä v článku 8 ods. 2a (Merania a metodiky), článku 19 ods. 4a (Informovanie verejnosti) a bode 2 prílohy II (Výberové zisťovanie v teréne).

II. HLAVNÉ PRVKY KOMPROMISNÉHO ZNENIA PREDSEDNÍCTVA

8. Kompromisným znením predsedníctva sa mení viacero aspektov návrhu Komisie. Jeho cieľom je riešiť obavy delegácií a zároveň zachovať správnu rovnováhu medzi nevyhnutnou flexibilitou a potrebou zachovať ciele a integritu navrhovanej smernice. Hlavné prvky kompromisu sa uvádzajú nižšie:

- a) Monitorovanie a hodnotenie zdravia pôdy (články 4 – 9 a súvisiace vymedzenia pojmov, prílohy a odôvodnenia) a udržateľné obhospodarovanie pôdy (článok 10 a príloha III)*

Predsedníctvo zaviedlo do návrhu Komisie niekoľko nových koncepcií a objasnení s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi uznávaním existujúcich údajov a monitorovacích systémov a dosiahnutím určitej úrovne harmonizácie.

Rámec monitorovania (článok 6)

V znení predsedníctva sa objasňuje administratívna štruktúra relevantná pre rámec monitorovania zdravia pôdy. Pojem „pôdna jednotka“ sa zavádza v rámci „pôdneho okrsku“ s pomerne homogénnymi vlastnosťami pôdy na základe minimálnych parametrov vymedzených EÚ vrátane typov pôdy a využívania pôdy, ale členským štátom sa ponecháva dostatočná flexibilita na využívanie podrobnejších rovnocenných údajov, ak sú k dispozícii, a zohľadnenie dodatočných parametrov, ako sú klíma, environmentálne zóny alebo povodia riek. Pojmy „pôdny okrsk“ a „príslušné orgány“ sú objasnené, aby sa zaistila potrebná riadiaca štruktúra na zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúcich zo smernice.

Znenie predsedníctva ponúka flexibilitu, pokiaľ ide o úroveň, na ktorej by sa mal vytvoriť rámec monitorovania, a uvádza sa v ňom, že zdravie pôdy by sa malo monitorovať na úrovni pôdnych jednotiek a strata priepustnosti pôdy a ničenie pôdy na úrovni okrskov. Rámec monitorovania môžu členské štáty upraviť pre najvzdialenejšie regióny, pričom zohľadnia ich osobitné charakteristiky.

Merania a metodiky (článok 8)

Znenie predsedníctva poskytuje ďalšie objasnenia a flexibilitu, pokiaľ ide o metodiky určovania miest odberu vzoriek a výberového zisťovania.

Prepracovali sa aj pôdne deskriptory a súvisiace metodiky s cieľom lepšie zohľadniť existujúce postupy a vždy, keď je to možné, dosiahnuť súlad s inými existujúcimi požiadavkami. Okrem toho sa v znení predsedníctva objasňuje aj organizácia spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou pri určovaní miest odberu vzoriek a v prípade potreby pri určovaní odberu vzoriek Komisiou.

Dodatočná flexibilita, pokiaľ ide o pôdne merania, zahŕňa možnosť využívať existujúce siete údajov a monitorovania, opätovne použiť rovnocenné údaje a/alebo odchyliť sa od monitorovacieho cyklu pre pôdne deskriptory vyvíjajúce sa počas dlhšieho časového obdobia. S cieľom zabezpečiť reprezentatívnosť a porovnateľnosť pôdných meraní predsedníctvo navrhuje zahrnúť aj minimálne požiadavky na kontrolu kvality laboratórií, ktoré analyzujú vzorky pôdy.

Posúdenie zdravia pôdy (články 7 a 9)

S cieľom reagovať na požiadavky členských štátov týkajúce sa väčšej flexibility a na potrebu prispôbiť sa miestnym okolnostiam predsedníctvo navrhuje nahradiť zásadu „one out all out“ systémom dvojitej hodnoty: i) nezáväznú udržateľnú cieľovú hodnotu, ktoré odrážajú dlhodobé ciele návrhu a ii) operačnú spúšťaciu hodnotu stanovenú na úrovni členských štátov pre každý pôdny deskriptor s cieľom umožniť stanovenie priorit a postupné vykonávanie opatrení vedúcich k zdravému stavu pôdy. Boli zahrnuté dodatočné možnosti flexibility, napríklad ponechať rozhodnutie o vymedzení podmienok, za ktorých sa pôda považuje za zdravú, na členských štátoch, poskytnúť možnosť prispôbiť cieľové hodnoty typu pôdy, miestnym pôdnym podmienkam a klimatickým podmienkam a vylúčiť určité pôdy so špecifickými prírodnými vlastnosťami z plnenia príslušného kritéria.

S cieľom riešiť obavy viacerých delegácií predsedníctvo navrhuje presunúť deskriptor pre pôdnu eróziu z časti A prílohy I (pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni EÚ) do časti B prílohy I (pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni členského štátu), čo by členským štátom poskytlo flexibilitu pri vymedzovaní maximálnej udržateľnej hodnoty pre tento deskriptor.

Znenie predsedníctva už neobsahuje ani ustanovenie o dobrovoľnej certifikácii zdravia pôdy, keďže nezískalo podporu delegácií.

Udržateľné obhospodarovanie pôdy (článok 10)

V znení predsedníctva sa objasňuje usmerňujúca povaha zásad udržateľného obhospodarovania pôdy uvedených v prílohe III, čo členským štátom umožňuje vymedziť vlastný zoznam pozitívnych a negatívnych postupov a zároveň zohľadniť existujúce programy, plány, ciele a opatrenia uvedené v prílohe IV.

b) Záber pôdy/strata priepustnosti pôdy a zničenie pôdy (články 6, 7, 8, 9, 11 a súvisiace vymedzenia pojmov, prílohy a odôvodnenia)

S cieľom riešiť túto zložitú tému predsedníctvo navrhuje postupný prístup, v rámci ktorého sa ako prvý krok bude riešiť najviditeľnejší, najvplyvnejší a najjednoduchší monitorovateľný aspekt záberu pôdy, so zameraním na stratu priepustnosti pôdy a ničenie pôdy, pričom sa zachová ambiciózny dlhodobý cieľ týkajúci sa záberu pôdy v stratégii v oblasti pôdy do roku 2030, ktorým je prispieť k nulovému čistému záberu pôdy do roku 2050. Navrhovaný rámec je založený na troch hlavných aspektoch: i) monitorovanie ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy diaľkovým snímaním na úrovni okrskov, pričom produkty programu Copernicus predstavujú minimálny spoločný základ, v prípade potreby doplnené o národné inventúry (článok 6 ods. 5, príloha II časť C); ii) vstup pre posúdenie zdravia pôdy prostredníctvom identifikácie vplyvu na stratu ekosystémových služieb a potenciálneho prínosu k zlepšeniu zdravia pôdy prostredníctvom spriepustnenia a renaturácie (článok 9 ods. 4); iii) zásady zmierňovania založené na úsilí s cieľom zmierniť a kompenzovať vplyv straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy na schopnosť pôdy poskytovať ekosystémové služby (článok 11, odôvodnenia 30d, 30e).

Keďže mnohé delegácie požadovali ďalšie spresnenie článku 11 a súvisiacich odôvodnení 30d a 30e, predsedníctvo navrhuje kompromis, ktorý v nadpise článku 11 obsahuje odkaz na „zásady zmierňovania záberu pôdy“ a objasňuje, že toto ustanovenie je založené na úsilí a vzťahuje sa len na nové prípady straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy v rámci záberu pôdy, a nie na už nepriepustné alebo zničené pôdy. Takisto sa objasňuje, že tieto zásady by nemali mať prednosť pred rozhodnutiami členských štátov o priestorovom plánovaní, ale skôr by sa zameriavali na stanovenie osvedčených postupov na zmiernenie vplyvu takýchto rozhodnutí, ktoré majú členské štáty zohľadniť pri svojom územnom plánovaní. Okrem toho sa na uplatňovanie zásad zmierňovania nevzťahuje povinnosť podávania správ. Ďalšie objasnenie sa uvádza v odôvodnení 30d, pokiaľ ide o kvalifikáciu pôdy so stavbami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

c) *Obhospodarovanie kontaminovaných lokalít (články 12 – 16 a súvisiace vymedzenia pojmov, prílohy a odôvodnenia)*

Aj v súvislosti s touto otázkou zaviedlo predsedníctvo dodatočnú flexibilitu. Navrhuje sa postupný prístup založený na riziku s cieľom identifikovať a preskúmať potenciálne kontaminované lokality a posúdiť riziko a obhospodarovat' kontaminované lokality, aby členské štáty mohli priorizovať opatrenia s prihliadnutím na potenciálne riziká, sociálno-ekonomický kontext a súčasné a plánované využívanie pôdy. S cieľom pomôcť identifikovať potenciálne kontaminované lokality a priorizovať opatrenia sú členské štáty povinné zostaviť zoznam potenciálne kontaminujúcich činností. Doplnilo sa aj vymedzenie potenciálne kontaminovanej lokality a objasnenie, že ku kontaminácii môže dôjsť aj v hlbšej úrovni ako pôda, t. j. v skalnom podloží alebo materskej hornine. Zapojenie verejnosti sa spresňuje a obmedzuje na prvé fázy procesu, t. j. stanovenie a uplatňovanie postupného prístupu založeného na riziku, identifikácia a prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít.

V znení sa tiež vyžaduje, aby členské štáty vytvorili hierarchiu zodpovednosti, v ktorej sa vymedzia zodpovedné subjekty pre prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít a posúdenie rizika a obhospodarovanie kontaminovaných lokalít, v prípade ktorých je ťažké určiť znečisťovateľa. Rozhodnutie o tom, či sa na historicky a novo kontaminované lokality majú uplatňovať rôzne prístupy, sa ponecháva na členské štáty. V znení predsedníctva sa tiež objasňuje, že finančné prostriedky EÚ sa môžu použiť v prípade, že nie je možné identifikovať zodpovednú stranu alebo nie je možné u žiadnej strany vyvodiť zodpovednosť. Takisto sa v ňom uvádza, že predchádzajúce opatrenia a existujúce systémy obhospodarovania týkajúce sa kontaminovaných lokalít (prieskum, posúdenia rizík, opatrenia na zníženie rizika a registre) by sa mali uznať, ak spĺňajú požiadavky právneho predpisu o monitorovaní pôdy.

Predsedníctvo okrem toho navrhuje flexibilnejší prístup k posudzovaniu špecifickému pre dané lokality a obhospodarovaniu kontaminovaných lokalít. Konkrétne sú fázy a zásady metodiky posudzovania špecifického pre danú lokalitu dobrovoľné a objasňuje sa, že posúdenie špecifické pre danú lokalitu by malo byť primerané komplexnosti lokality a nemusí sa vyžadovať, ak možno na základe počiatočného prieskumu dospieť k záveru, či kontaminácia pôdy nepredstavuje neprijateľné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie alebo či je potrebná sanácia. V texte sa zachováva prístup Komisie k opatreniam na zníženie rizík, t. j. povinnosť členských štátov vymedziť, čo predstavuje neprijateľné riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie z kontaminovanej lokality, a zabezpečiť, aby sa v primeranom časovom rámci vykonali vhodné opatrenia, ktorých príklady sú uvedené v prílohe V, aby sa riziká dostali na prijateľnú úroveň.

d) Podávanie správ a informovanie verejnosti (články 6, 16, 18 a 19 a súvisiace prílohy a odôvodnenia)

S cieľom reagovať na obavy delegácií týkajúce sa dôvernosti a ochrany citlivých údajov sa v znení predsedníctva uvádza, že informácie pre verejnosť o výsledkoch monitorovania a posúdení pôdy by sa mali zverejňovať vo forme súhrnných údajov. Doplnil sa aj odkaz na nariadenie o európskej štatistike, ako aj na ochranu vlastníctva údajov (článok 18 ods. 2, článok 19 ods. 4a a odôvodnenie 36) s cieľom ďalej objasniť otázku dôvernosti údajov. Takisto sa objasňuje, že by sa nemal zabezpečiť trvalý prístup, ale mal by sa zabezpečiť účinný prenos a výmena oznamovaných informácií a údajov medzi členskými štátmi a Komisiou a EEA. Okrem toho zverejnenie určitých údajov a informácií a podávanie správ podlieha odchýlke z dôvodov verejnej bezpečnosti alebo národnej obrany (článok 6 ods. 7a, článok 16a, článok 18 ods. 2a, odôvodnenie 25a).

e) *Ďalšie otázky:*

- Vymedzenie pojmov (článok 3): vypustilo sa niekoľko vymedzení pojmov, ktoré sa v revidovanom texte nepoužívajú (poloprírodná krajina, umelo vytvorená krajina, geograficky explicitné údaje) a doplnili sa vymedzenia nových pojmov (pôdna jednotka, potenciálne kontaminovaná lokalita, opatrenia na zníženie rizík, vymedzenia týkajúce sa straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy, sídelná plocha, organické a minerálne pôdy). Zaviedli sa aj objasnenia a úpravy v súlade so zmenami vykonanými v iných častiach textu;
- Financovanie z prostriedkov Únie (článok 17, odôvodnenie 11): predsedníctvo navrhuje ako kompromis neutrálny odkaz na finančné programy Únie v súlade s ich platnými pravidlami a podmienkami;
- Prístup k spravodlivosti (článok 22, odôvodnenia 49 a 49a): znenie sa zosúladiť s podobnými ustanoveniami v právnych predpisoch, na ktorých sa už spoluzákonodarcovia dohodli;
- Sankcie (článok 23): na žiadosť mnohých delegácií sa ustanovenie vypustilo;
- Podpora zo strany Komisie (článok 23a, odôvodnenia 52a a 52b) a harmonogramy: S cieľom uľahčiť vykonávanie smernice sa v znení predsedníctva predpokladá podpora a pomoc Komisie vo forme nezáväzných dokumentov a vedeckých nástrojov, ako aj výmena informácií, skúseností a najlepších postupov v mnohých otázkach, na ktoré sa vzťahuje smernica. Takisto sa mierne predlžujú lehoty pre merania pôdy a posúdenia zdravia pôdy a pre identifikáciu a registráciu existujúcich potenciálne kontaminovaných lokalít.

III. ZÁVER

9. V kompromisnom znení predsedníctva sa dosiahla krehká rovnováha, ktorú podporila väčšina delegácií. Toto znenie sa uvádza v prílohe k tejto poznámke. Zmeny v porovnaní s návrhom Komisie sú vyznačené **tučným písmom** a vypustenia sú označené symbolom [...]. Najnovšie zmeny vyplývajúce zo zasadnutia Výboru stálych predstaviteľov 29. mája sú vyznačené **tučným podčiarknutým písmom** a vypustenia sú označené symbolom [...].
10. Rada sa vyzýva, aby schválila všeobecné smerovanie uvedené v prílohe k tejto poznámke. Toto všeobecné smerovanie bude predstavovať mandát Rady na budúce rokovania s Európskym parlamentom v rámci riadneho legislatívneho postupu.

Návrh

**Smernica Európskeho parlamentu a Rady o monitorovaní a odolnosti pôdy (smernica
o monitorovaní pôdy)**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Pôda je životne dôležitý, obmedzený **zdroj, ktorý sa považuje za** neobnoviteľný a nenahraditeľný v **časovom horizonte človeka** a [...] ktorý je kľúčový pre hospodárstvo, životné prostredie a spoločnosť.
- (2) Zdravé pôdy sú v dobrom chemickom, biologickom a fyzickom stave, takže dokážu poskytovať ekosystémové služby, ktoré sú životne dôležité pre ľudí a životné prostredie, ako sú napríklad bezpečné a výživné potraviny v dostatočnom množstve, biomasa, čistá voda, kolobeh živín, ukladanie uhlíka a biotop pre biodiverzitu. V Únii je však 60 % až 70 % pôd [...] **degradovaných** a situácia sa naďalej zhoršuje.

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

- (2b) Pôda poskytuje aj služby, napr. slúži ako fyzická platforma pre infraštruktúru a ľudské činnosti, či ako zdroj surovín a je archívom geologického, geomorfologického a archeologického dedičstva. Hoci sa tieto služby často považujú za pôdne ekosystémové služby, nie všetky z nich potrebujú na poskytovanie funkčného ekosystému a často sú – najmä v prípade platformy pre infraštruktúru a zdroja surovín – nezlučiteľné s ostatnými pôdnymi ekosystémovými službami, keďže tieto služby vo svojej podstate spôsobujú degradáciu pôdy. Často tiež bývajú najrozšírenejším využívaním pôdy, čo spôsobuje značnú stratu uvedených životne dôležitých ekosystémových služieb a prispieva k degradácii pôdy. Preto je dôležité nájsť rovnováhu medzi týmito dvoma typmi pôdných ekosystémových služieb.**
- (2c) Degradácia pôdy ovplyvňuje ekosystémové služby poskytované pôdou, čo má negatívny vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie, a môže sa vzťahovať na rôzne aspekty súvisiace s fyzickou degradáciou, ako je strata priepustnosti pôdy a premena pôdy na umelé plochy vo všeobecnosti, erózia pôdy, zhutnenie pôdy a zníženie zadržiavania vody v pôde a jej vsakovania, ako aj s chemickou alebo biologickou degradáciou, ako je nadbytok a vyčerpanie živín, acidifikácia, salinizácia a kontaminácia pôdy a strata organického uhlíka v pôde, biodiverzity pôdy a biologickej aktivity pôdy.**
- (3) Degradácia pôdy stojí Úniu niekoľko desiatok miliárd eur ročne. Zdravie pôdy má vplyv na poskytovanie ekosystémových služieb, ktoré majú významnú ekonomickú návratnosť. Udržateľné obhospodarovanie a regenerácia pôd majú preto z hospodárskeho hľadiska zmysel a ich vplyvom sa môže významne zvýšiť cena a hodnota krajiny v Únii.**

- (4) V Európskej zelenej dohode³ sa stanovuje ambiciózny plán na transformáciu Únie na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, ktorého cieľom je chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie a chrániť zdravie a blaho občanov. V rámci Európskej zelenej dohody Komisia prijala stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030⁴, stratégiu Z farmy na stôl⁵, akčný plán nulového znečistenia⁶, stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy⁷ a stratégiu EÚ v oblasti pôdy do roku 2030⁸.
- (5) Únia má záväzky v súvislosti s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj a s jej cieľmi udržateľného rozvoja⁹. Zdravé pôdy predstavujú priamy príspevok k splneniu niekoľkých cieľov udržateľného rozvoja, konkrétne k cieľu č. 2 (žiadny hlad), cieľu č. 3 (kvalita zdravia a života), cieľu č. 6 (čistá voda a hygiena), cieľu č. 11 (udržateľné mestá a komunity), cieľu č. 12 (zodpovedná spotreba a výroba), cieľu č. 13 (ochrana klímy) a cieľu č. 15 (život na pevnine). Zámerom cieľa č. 15.3 je bojovať proti dezertifikácii, obnovovať degradované krajiny a pôdu vrátane krajiny postihnutej dezertifikáciou, suchom či povodňami a snažiť sa dosiahnuť do roku 2030 svet, v ktorom už nedochádza k degradácii pôdy.

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final].

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020) 380 final].

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých, Akčný plán EÚ: „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“ [COM(2021) 400 final].

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030, Využívanie prínosov zdravej pôdy v prospech ľudí, potravín, prírody a klímy [COM(2021) 699 final].

⁹ <https://sdgs.un.org/goals>

- (6) Únia a jej členské štáty sa ako zmluvné strany Dohovoru o biologickej diverzite schváleného rozhodnutím Rady 93/626/EHS¹⁰ na 15. konferencii zmluvných strán dohodli na Globálnom rámci pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu¹¹, ktorý zahŕňa niekoľko svetových cieľov do roku 2030, ktoré sú orientované na akciu a sú relevantné pre zdravie pôdy. Prínos prírody pre ľudí vrátane zdravia pôdy by sa mal obnoviť, zachovať a zlepšiť.
- (7) Únia a jej členské štáty ako zmluvné strany Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii (UNCCD), ktorý bol schválený rozhodnutím Rady 98/216/ES¹², sa zaviazali k boju proti dezertifikácii a k zmierňovaniu účinkov sucha v zasiahnutých krajinách. Trinásť členských štátov¹³ sa vyhlásilo za zmluvné strany zasiahnuté dezertifikáciou podľa UNCCD.
- (8) V kontexte Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) sa krajina a pôda považuje za zdroj a zároveň za záchyt uhlíka. Únia a členské štáty sa ako zmluvné strany zaviazali, že budú podporovať udržateľné obhospodarovanie, ochranu a posilnenie záchytov a rezervoárov uhlíka.
- (9) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa uvádza, že je nevyhnutné zintenzívniť úsilie o ochranu úrodnosti pôdy, obmedziť eróziu pôdy a zvýšiť obsah organickej hmoty v pôde prijatím postupov udržateľného obhospodarovania pôdy. Takisto sa v nej píše, že treba dosiahnuť výrazný pokrok pri identifikácii lokalít s kontaminovanou pôdou, obnove degradovanej pôdy, definovaní podmienok pre dobrý ekologický stav pôd, stanovení cieľov obnovy a zlepšení monitorovania zdravia pôdy.

¹⁰ Rozhodnutie Rady z 25. októbra 1993 o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite (93/626/EHS) (Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 1).

¹¹ Rozhodnutie prijaté konferenciou zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite 19. decembra 2022, 15/4. Globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu.

¹² Rozhodnutie Rady z 9. marca 1998 o uzavretí Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti rozširovaniu púští v krajinách vážne postihnutých suchom a/alebo rozširovaním púští, najmä v Afrike, v mene Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 83, 19.3.1998, s. 1).

¹³ Bulharsko, Cyprus, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Taliansko.

- (10) V stratégii EÚ v oblasti pôdy do roku 2030 sa stanovuje dlhodobá vízia, že do roku 2050 budú všetky pôdne ekosystémy EÚ v zdravom stave, a teda budú odolnejšie. Zdravé pôdy ako kľúčové riešenie prispievajú k plneniu cieľov EÚ, ktorými sú dosiahnutie klimatickej neutrality a odolnosti voči zmene klímy, rozvoj čistého a obehového (bio-)hospodárstva, zvrátenie straty biodiverzity, ochrana ľudského zdravia, zastavenie dezertifikácie a zvrátenie degradácie pôdy.
- (11) Na umožnenie prechodu k zdravým pôdam je nevyhnutné financovanie. Vo viacročnom finančnom rámci sa prezentuje niekoľko možností financovania, ktoré sú dostupné na ochranu, udržateľné obhospodarovanie a regeneráciu pôd. „Dohoda o pôde pre Európu“ je jednou z piatich misií EÚ v rámci programu Horizont Európa a osobitne sa zameriava na podporu zdravia pôdy. Misia EÚ na ochranu pôdy je kľúčovým nástrojom pre vykonávanie tejto smernice. Jej zámerom je riadiť prechod k zdravým pôdam prostredníctvom financovania ambiciózneho programu výskumu a inovácií, vytvorenia siete 100 živých laboratórií a vlajkových projektov vo vidieckych a mestských oblastiach, pokroku vo vývoji harmonizovaného rámca monitorovania pôdy a zvýšenia povedomia o dôležitosti pôdy. Medzi ďalšie programy Únie, v ktorých sa predstavujú ciele prispievajúce k zdravým pôdam, patrí spoločná poľnohospodárska politika, fondy politiky súdržnosti, Program pre životné prostredie a ochranu klímy, pracovný program Horizont Európa, Nástroj technickej podpory, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a Program InvestEU.

- (12) V stratégii v oblasti pôdy do roku 2030 sa oznámilo, že Komisia predloží legislatívny návrh o zdraví pôdy, aby bolo možné splniť ciele stratégie v oblasti pôdy a dosiahnuť do roku 2050 dobré zdravie pôdy v celej EÚ. Európsky parlament vo svojom uznesení z 28. apríla 2021 o ochrane pôdy¹⁴ zdôraznil význam ochrany pôdy a podpory zdravých pôd v Únii, pričom zohľadnil skutočnosť, že degradácia pokračuje aj napriek obmedzeným a nerovnakým opatreniam, ktoré prijali niektoré členské štáty. Európsky parlament vyzval Komisiu, aby navrhla spoločný právny rámec pre celú Úniu, pričom sa v plnej miere dodrží zásada subsidiarity, na účely ochrany a udržateľného využívania pôdy a na riešenie všetkých hlavných hrozieb pre pôdu.
- (13) Rada vo svojich záveroch z 23. októbra 2020¹⁵ podporila Komisiu v zintenzívnení úsilia o lepšiu ochranu pôd a pôdnej biodiverzity, keďže predstavujú neobnoviteľný zdroj kľúčového významu.
- (14) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119¹⁶ sa stanovuje záväzný cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii do roku 2050 a následne záporné emisie, ako aj uprednostniť rýchle a predvídateľné zníženie emisií a zároveň zintenzívniť ich odstraňovanie prirodzenými záchytnými uhlíka. V dôsledku udržateľného obhospodarovania pôdy vzniká zvýšená sekvestrácia uhlíka a vo väčšine prípadov to má aj súvisiace prínosy pre ekosystémy a biodiverzitu. V oznámení Komisie s názvom Udržateľný kolobeh uhlíka¹⁷ bola zdôraznená potreba jasne a transparentne identifikovať činnosti, ktorými sa nesporne odstraňuje uhlík z atmosféry, ako je napríklad vývoj certifikačného rámca EÚ pre odstraňovanie uhlíka z prírodných ekosystémov vrátane pôd. Navyše sa v revidovanom nariadení o využívaní pôdy, zmenách vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve uvádza, že uhlík v pôde je kľúčový pre dosiahnutie cieľov na ceste ku klimaticky neutrálnej Európe, a členské štáty sa vyzývajú na vypracovanie systému monitorovania zásob uhlíka v pôde, okrem iného s využitím súboru údajov štatistického prieskumu o využívaní pôdy/krajinnej pokrývky (LUCAS).

¹⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. apríla 2021 o ochrane pôdy [2021/2548(RSP)].

¹⁵ Závery Rady – Biodiverzita – je nutné bezodkladne konať, 12210/20.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom Udržateľný kolobeh uhlíka [COM(2021) 800 final].

- (15) V oznámení Komisie o adaptácii na zmenu klímy¹⁸ sa podčiarklo, že využívaním riešení blízkyh prírode vo vnútrozemí vrátane obnovy špongiovitej funkcie pôdy sa posilnia dodávky čistej pitnej vody, vplyvy povodní sa znížia a zmiernia sa dôsledky sucha. Je dôležité maximalizovať schopnosť pôd zadržiavať a čistiť vodu a znižovať znečistenie.
- (16) V akčnom pláne nulového znečistenia, ktorý prijala Komisia, sa stanovuje vízia na rok 2050, podľa ktorej sa znečistenie ovzdušia, vody a pôdy zníži na úroveň, ktorá sa už nepovažuje za škodlivú pre zdravie a prírodné ekosystémy a v rámci ktorej sa dodržiavajú limity, ktoré dokáže zvládnuť naša planéta, čím vznikne netoxické životné prostredie.
- (17) V oznámení Komisie o zaistení potravinovej bezpečnosti a posilnení odolnosti potravinových systémov¹⁹ sa zdôraznilo, že potravinová udržateľnosť má zásadný význam pre potravinovú bezpečnosť. Zdravé pôdy prispievajú k odolnosti potravinového systému Únie, keďže tvoria základ pre výživné a dostatočné množstvo potravín.
- (18) Je nevyhnutné stanoviť opatrenia na monitorovanie a posudzovanie zdravia pôdy, udržateľné obhospodarovanie pôdy a riešenie problému kontaminovaných lokalít, aby sa dosiahli do roku 2050 zdravé pôdy, zachovali sa v zdravom stave a splnili sa ciele Únie týkajúce sa klímy a biodiverzity, aby predchádzalo suchám a prírodným katastrofám a reagovalo sa na ne, aby sa chránilo ľudské zdravie a zabezpečila sa potravinová bezpečnosť a bezpečnosti potravín.

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

¹⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov [COM(2022) 133 final].

- (19) V pôdach sa nachádza viac ako 25 % všetkej biodiverzity a takisto sú druhým najväčším úložiskom uhlíka na planéte. Zdravé pôdy vďaka svojej schopnosti zachytávať a ukladať uhlík prispievajú k splneniu cieľov Únie v oblasti zmeny klímy. Zdravé pôdy takisto poskytujú priaznivý biotop, v ktorom sa organizmom darí, a sú kľúčové pre zvýšenie biodiverzity a stability ekosystémov. Existuje úzke prepojenie medzi biodiverzitou pod zemou a nad zemou, pričom prebieha interakcia prostredníctvom vzájomných vzťahov.
- (19a) Pre poskytovanie ekosystémových služieb a funkcií pôdy má zásadný význam organická hmota v pôde, pretože znižuje degradáciu pôdy, ako je erózia a zhutňovanie, a zároveň zvyšuje tlmivú, vodozádržnú a vsakovaciu, ako aj kationovú výmennú kapacitu pôdy. Organická hmota v pôde, ktorá sa vo všeobecnosti meria prostredníctvom organického uhlíka v pôde, môže nielen zlepšiť štrukturálnu stabilitu pôd, ktorá sa vyjadruje v pomere organického uhlíka a ílu v pôde, ale aj rozvoj biomasy vrátane zvýšenia výnosov plodín. Okrem toho organická hmota v pôde pozitívne ovplyvňuje biodiverzitu pôdy a môže zvýšiť množstvo uhlíka sekvestrovaného v pôdach, a tým aj zásoby organického uhlíka v pôde, čím prispieva k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu.**
- (20) Povodne, prírodné požiare a extrémne výkyvy počasia predstavujú riziko prírodných katastrof, ktoré vyvolávajú najväčšie obavy v celej Európe. Napriec Úniou narastajú obavy spojené so suchami a nedostatkom vody. V roku 2020 24 členských štátov považovalo suchá a nedostatok vody za najvýznamnejšie vznikajúce či klimatické riziká katastrof, pričom v roku 2015 to bolo len 11 členských štátov. Zdravé pôdy sú nástrojom na vybudovanie odolnosti voči suchám a prírodným katastrofám. Postupy, ktorými sa posilňuje zadržiavanie vody a dostupnosť živín v pôdach, štruktúra pôdy, pôdna biodiverzita a sekvestrácia uhlíka, vedú k zvýšeniu odolnosti ekosystémov, rastlín a plodín, aby dokázali odolávať suchu, prírodným katastrofám, vlnám horúčav a extrémnym výkyvom počasia, ktoré sa v budúcnosti vplyvom zmeny klímy budú vyskytovať častejšie, a následne sa obnoviť. A naopak platí, že bez správneho obhospodarovania pôdy spôsobujú suchá a prírodné katastrofy degradáciu pôdy a zhoršenie zdravia pôd. Zlepšenie zdravia pôdy prispieva k zníženiu hospodárskych strát a počtu úmrtí súvisiacich s extrémnymi udalosťami spojenými s klímou, pričom za roky 1980 až 2021 Únia zaznamenala hospodárske straty vo výške približne 560 miliárd EUR a viac ako 182 000 strát na životoch.

- (21) Zdravie pôdy predstavuje priamy príspevok k ľudskému zdraviu a blahu. Zdravé pôdy zabezpečujú bezpečné a výživné potraviny a dokážu filtrovať kontaminanty, takže sa zachováva kvalita pitnej vody. Kontaminácia pôdy môže škodiť ľudskému zdraviu prostredníctvom konzumácie, vdýchnutia alebo kontaktu s kožou. Keď sú ľudia vystavení zdravej populácii mikróbov v pôde, je to prospešné pre rozvoj ich imunitného systému a odolnosti voči určitým chorobám a alergiami. Zdravé pôdy podporujú rast stromov, kvetov a tráv a vytvárajú zelenú infraštruktúru, ktorá má estetickú hodnotu a prispieva k dobrým životným podmienkam a kvalite života.
- (22) Degradácia pôdy má vplyv na plodnosť, výnosy, odolnosť voči škodcom a výživovú kvalitu potravín. Keďže sa 95 % našich potravín priamo či nepriamo produkuje na pôdach a svetová populácia naďalej rastie, je mimoriadne dôležité zachovať zdravie tohto neobnoviteľného prírodného zdroja, aby sa zabezpečila dlhodobá potravinová bezpečnosť a produktivita a ziskovosť poľnohospodárstva Únie. Postupy udržateľného obhospodarovania pôdy vedú k zachovaniu alebo posilneniu zdravia pôdy a prispievajú k udržateľnosti a odolnosti potravinového systému.
- (23) Dlhodobým **ambicióznym** cieľom smernice je dosiahnuť do roku 2050 zdravé pôdy. Vzhľadom na obmedzené vedomosti o stave pôd, účinnosti opatrení na regeneráciu ich zdravia a nákladoch na takéto opatrenia sa v smernici ako medzikrok prijíma viacfázový prístup. V prvej fáze je centrom záujmu vytvorenie rámca monitorovania pôdy a posúdenie situácie pôd v celej EÚ. Táto fáza zahŕňa aj požiadavky na stanovenie opatrení v oblasti udržateľného obhospodarovania pôdy, [...]regenerácie nezdravých pôd, keď sa určí ich stav, **ako aj na posúdenie a riadenie rizík týkajúcich sa kontaminovaných lokalít. Neukladá sa v nej však** [...] povinnosť dosiahnuť zdravé pôdy do roku 2050 **ani** [...] sa nestanovujú žiadne čiastkové ciele. Týmto primeraným prístupom sa umožní dobrá príprava, podnietenie a spustenie udržateľného obhospodarovania pôdy a regenerácie nezdravých pôd. V druhej fáze, ktorá sa začne hneď po sprístupnení výsledkov prvého posúdenia pôd a analýzy trendov, Komisia zhodnotí pokrok smerom k cieľu do roku 2050 a získané skúsenosti a navrhne preskúmanie smernice, ak je to nevyhnutné na urýchlenie pokroku pri plnení cieľa do roku 2050.

- (24) Na účely riešenia tlakov na pôdy a identifikácie vhodných opatrení na zachovanie alebo regeneráciu zdravia pôdy je potrebné vziať do úvahy rôznorodosť pôdných typov, špecifické miestne a klimatické podmienky, využívanie pôdy či krajinnú pokrývku. Je preto vhodné, aby členské štáty zriadili pôdne [...] **jednotky odrážajúce určitý stupeň homogenity týchto vlastností na monitorovanie a posudzovanie zdravia pôdy na celom svojom území. Pôdne jednotky by však mali podliehať riadeniu [...] zo strany vhodných [...] riadiacich štruktúr [...], čo členským štátom umožní zabezpečiť riadne vykonávanie monitorovania a posudzovania a vykonávanie udržateľného obhospodarovania pôdy a [...]** opatrení, a to v záujme dosiahnutia súladu s požiadavkami stanovenými v tejto smernici. **Pôdne okrsky zodpovedajú administratívnym územiam, za ktoré sú zodpovedné tieto riadiace štruktúry, a pokrývajú jednu alebo niekoľko celých pôdných jednotiek [...]**²⁰.

²⁰ [...]

(24a) Pri navrhovaní výberového zisťovania na monitorovanie pôdy budú musieť členské štáty zohľadniť svoje pôdne okrsky a pôdne jednotky. S cieľom zabezpečiť dostatočnú úroveň harmonizácie medzi členskými štátmi by sa na európskej úrovni mali stanoviť minimálne kritériá na vymedzenie pôdných jednotiek. V tejto súvislosti sú dvoma minimálnymi kritériami, ktoré by mali slúžiť ako harmonizované základné údaje, typ pôdy a využívanie pôdy. Pokiaľ ide o typ pôdy, mapa pôdných regiónov Európskej únie a susedných krajín²¹ umožňuje znázorniť rámcové podmienky pre rozvoj pôdy na úrovni krajiny. Táto mapa vychádza z typov pôdy v zmysle vymedzenia vo svetovej referenčnej databáze pôdných zdrojov²², ako aj z plne porovnateľných a harmonizovaných základných údajov na kontinentálnej úrovni, t. j. podnebie, topografia, reliéf, geológia a vegetácia. Pokiaľ ide o využívanie pôdy, kategórie v zmysle vymedzenia v nariadení (EÚ) 2018/841²³ a usmerneniach k IPKZ slúžia ako harmonizovaný základ pre podávanie správ o využívaní pôdy. Preto by členské štáty mali na účely vymedzenia pôdných jednotiek zohľadniť aspoň pôdne okrsky, ako aj uvedené pôdne regióny a kategórie využívania pôdy. Z dôvodu priestorovej variability vlastností pôdy a využívania pôdy môže pôdna jednotka pozostávať z nesusediacich oblastí. Okrem toho sa môžu zohľadniť klimatické a environmentálne podmienky. Ak sú k dispozícii, mohli by sa použiť podrobnejšie alebo aktualizované informácie na vnútroštátnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni.

²¹ „Pôdne regióny Európskej únie a susedných krajín 1:5,000,000’, 2005, navštívené 2024-03-07, <http://data.europa.eu/88u/dataset/ae71ffec-1ae9-4624-ae3f-f49513fe9dcb>.

²² <https://www.fao.org/soils-portal/data-hub/soil-classification/world-reference-base/en/>

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

(25) Aby sa zabezpečilo primerané riadenie pôd, malo by sa od členských štátov vyžadovať, aby vymenovali [...] **jeden alebo viacero** príslušných orgánov pre každý pôdny okrsok. Členské štáty by mali mať možnosť vymenovať dodatočný príslušný orgán na vhodnej úrovni, a to aj na vnútroštátnej alebo [...] **nižšej ako celoštátnej** úrovni.

(25a) Členské štáty by mali mať možnosť určiť vhodný príslušný orgán na vykonávanie povinností stanovených v tejto smernici na vojenských lokalitách. Okrem toho by sa nemali zverejňovať žiadne údaje a informácie týkajúce sa vojenských lokalít, keďže ich zverejnenie môže mať nepriaznivý vplyv na verejnú bezpečnosť alebo národnú obranu. Členské štáty by preto mali mať možnosť nesprístupňovať takéto údaje a informácie verejnosti, a to ani prostredníctvom digitálneho portálu údajov o zdraví pôdy alebo registra potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít, ani ich oznamovať Komisii a EEA.

(26) Na účely spoločného vymedzenia zdravého stavu pôdy je potrebné definovať minimálny spoločný súbor merateľných kritérií. Ak sa tieto kritériá nedodržia, vedie to ku kritickej strate schopnosti pôdy fungovať ako životne dôležitý živý systém a poskytovať ekosystémové služby. Takéto kritériá by mali vychádzať zo súčasnej úrovne pôdoznaleckej vedy a mali by ju zohľadňovať.

(27) Aby bolo možné opísať degradáciu pôdy, je nevyhnutné zaviesť **spoločné** pôdne deskriptory, ktoré možno zmerať alebo odhadnúť. Aj keď sú pôdne typy, klimatické podmienky a využitia pôdy v značnej miere rôznorodé, súčasné vedecké poznatky umožňujú stanoviť v prípade niektorých pôdnych deskriptorov kritériá na úrovni Únie. Členské štáty by však mali mať možnosť upraviť kritériá pre niektoré z týchto pôdnych deskriptorov na základe špecifických vnútroštátnych alebo miestnych podmienok a určiť kritériá pre iné pôdne deskriptory, pre ktoré v danej fáze nemožno stanoviť spoločné kritériá na úrovni EÚ. V súvislosti s deskriptormi, v prípade ktorých teraz nemožno určiť jasné kritériá na odlíšenie zdravého a nezdravého stavu, sa vyžaduje len monitorovanie a posúdenie. Tým sa uľahčí vypracovanie takýchto kritérií v budúcnosti.

(27a) S cieľom jasne rozlišovať medzi ambicióznym dlhodobým cieľom tejto smernice a prevádzkovými aspektmi vykonávania postupov udržateľného obhospodarovania pôdy sa kritériá pre zdravý stav pôdy v pôdnych deskriptoroch rozdeľujú na nezáväzné udržateľné cieľové hodnoty a prevádzkové spúšťacie hodnoty. Nezáväzné udržateľné cieľové hodnoty odrážajú dlhodobý ambiciózný cieľ tejto smernice a nevytvárajú povinnosť konať. Tieto cieľové hodnoty odrážajú na základe súčasných vedeckých poznatkov ideálnu situáciu, keď sa nezníži schopnosť pôdy poskytovať ekosystémové služby a nedôjde k výraznému poškodeniu ľudského zdravia ani životného prostredia. Vzhľadom na potrebu efektívnosti a obmedzené dostupné zdroje je však potrebné, aby sa opatrenia na dosiahnutie dobrého zdravia pôdy uprednostňovali a vykonávali postupne. Preto sú potrebné prevádzkové spúšťacie hodnoty. Prostredníctvom týchto hodnôt sa zavádzajú vhodné opatrenia na zachovanie alebo regeneráciu zdravia pôdy. Pre každý aspekt degradácie pôdy je stanovená jedna alebo viacero primeraných a uskutočniteľných spúšťacích hodnôt. To umožňuje postupné zavádzanie opatrení od obozretnosti a zvyšovania informovanosti cez udržateľné obhospodarovanie až po postupy regenerácie. Stanovením spúšťacích hodnôt na úrovni členských štátov sa zabezpečí, aby sa v plnej miere zohľadnili miestne podmienky a postupy, využívanie pôdy a súčasné politiky. Členské štáty by sa mohli rozhodnúť stanoviť spúšťaciu hodnotu pre jednu alebo viacero degradácií pôdy na rovnakej úrovni ako je cieľová hodnota pre tieto degradácie pôdy. Komisia by mala podporovať členské štáty pri stanovovaní udržateľných cieľových a prevádzkových spúšťacích hodnôt.

[...]

- (29) Niektoré pôdy majú osobitné vlastnosti buď preto, že sú od prírody atypické a predstavujú vzácne biotopy pre biodiverzitu či jedinečné krajiny, alebo preto, že ich ľudia významne zmenili a **môžu obsahovať hmatateľné stopy našej minulosti**. Tieto vlastnosti by sa mali zohľadniť v súvislosti s definíciou zdravých pôd a požiadavkami na dosiahnutie zdravého stavu pôdy.

(29a) Podobne ako ambiciózný dlhodobý cieľ dosiahnuť zdravú pôdu do roku 2050

a v záujme prispenia k cieľom stratégie EÚ v oblasti pôdy do roku 2030, a najmä k tzv. cieľu nulového čistého záberu pôdy, je zámerom tejto smernice prijať aj fázový prístup k otázke záberu pôdy. Na účely prispenia k tomuto dlhodobému cieľu je dôležité posúdiť jednotlivé procesy záberu pôdy a zamerať sa na zníženie a zmiernenie ich vplyvu na zdravie pôdy a ekosystémové služby.

Cieľom tejto smernice je preto vytvoriť rámec monitorovania viditeľnejších aspektov záberu pôdy, ako je strata priepustnosti pôdy a ničenie pôdy, a to s využitím nástrojov, ktoré sú už k dispozícii na úrovni EÚ prostredníctvom produktov programu Copernicus, prípadne doplnených vnútroštátnymi údajmi a inventármi diaľkového snímania. Cieľom v tejto fáze je čo najväčšia nákladová efektívnosť a pragmatickosť, aby sa dosiahlo harmonizované chápanie a aby sa iniciovali prvé úvahy na vnútroštátnej úrovni, a to na základe spoľahlivých údajov.

(30) Pôda je obmedzený zdroj a zároveň je vystavená neustále rastúcej konkurencii rôznych spôsobov využitia. Záber pôdy je proces, ktorý spôsobuje zmenu využívania pôdy a vlastností pôdy. Možno ho vnímať ako zastrešujúcu koncepciu, ktorá pozostáva z viacerých aspektov. Po prvé je to aspekt zmeny využívania pôdy z prírodného a poloprírodného využívania pôdy na osídlené oblasti. Po druhé, aspekt premeny pôdy na umelé plochy spôsobený trvalou zmenou zložiek a vlastností pôdy, čo vedie k strate schopnosti pôdy poskytovať ekosystémové služby.

Tento druhý aspekt záberu pôdy, t. j. premenu pôdy na umelé plochy, možno ďalej rozdeliť do troch hlavných procesov: stratu priepustnosti pôdy, ničenie pôdy a iné druhy premeny pôdy na umelé plochy.

Strata priepustnosti pôdy sa môže považovať za zakrytie pôdy umelými materiálmi, nepriepustnými alebo (polo)priepustnými, často v kombinácii s ničením pôdy. Budovy a cesty sú príkladom nepriepustnej zakrývania pôdy. Vlakové trate s príslušnými priepustnými materiálmi sú typom polopriepustného zakrývania pôdy.

Ničenie pôdy je ničením povrchovej vrstvy pôdy a niekedy aj podložia. Najvýraznejšie to možno pozorovať počas stavebných prác, povrchovej ťažby, dobývania, ktoré úplne odstraňujú – niekedy dočasne – vrstvy pôdy, alebo menej nápadne v prípadoch, ako je zneškodňovanie odpadu a skládkovanie, kde je pôda poškodzovaná až do úplného zničenia.

Napokon existujú iné, menej viditeľné typy premeny pôdy na umelé plochy, ako je napríklad zámerná stabilizácia a zhutnenie pôdy, úprava vrstiev pôdy alebo podložia pridaním umelých materiálov alebo čiastočné zakrytie pôdy kompozitnými materiálmi. Premena pôdy na umelé plochy ako taká je typom degradácie pôdy, ktorý môže mať najväčší vplyv na zdravie pôdy, pretože môže viesť až k úplnej strate pôdy v dôsledku jej ničenia a k úplnej strate jej funkcií, čím sa služby poskytované pôdou často obmedzia na platformu pre infraštruktúru a zdroj surovín, pričom sa niekedy zachová vsakovanie do pôdy alebo podložia, najmä ak sa používajú (polo)priepustné materiály.

Najjednoduchšie sa monitorujú najviditeľnejšie poddruhy premeny pôdy na umelé plochy a tie s najväčším vplyvom – strata priepustnosti pôdy a ničenie pôdy – a ako také sú hlavným cieľom monitorovania v tejto smernici.

(30a) Spomedzi aspektov záberu pôdy je rast osídlených oblastí proces, ktorý je často poháňaný potrebami hospodárskeho rozvoja [...] a zahŕňa zmenu využívania pôdy z prírodných a poloprírodných oblastí (vrátane chránených lesov, prírodných trávnych porastov, rašelinísk, poľnohospodárskej a lesnej pôdy, záhrad a parkov) [...] na osídlené oblasti, napríklad v rámci mestského rozvoja.

Osídlené oblasti opísané v revidovanom nariadení (EÚ) 2018/841 zahŕňajú všetku zastavanú plochu – t. j. obytnú, dopravnú, komerčnú a výrobnú (komerčnú, výrobnú) infraštruktúru akejkoľvek veľkosti, pokiaľ už nie sú zahrnuté do iných kategórií využívania pôdy. Patria sem aj pôdy, bylinná trvalá vegetácia, ako sú trávniky a záhradné rastliny, stromy vo vidieckych sídlach, hospodárske záhrady a mestské oblasti.

Najmä tento aspekt záberu pôdy často postihuje najúrodnejšiu poľnohospodársku pôdu, čo môže potenciálne ohroziť potravinovú bezpečnosť tým, že sa „zaberá“ na účely osídlenia. Táto zmena využívania pôdy často, ale nie vždy, predznamenáva niektoré ďalšie aspekty záberu pôdy, najmä stratu priepustnosti pôdy, a preto je dôležité ju monitorovať, aby bolo možné predvídať aspoň časť procesu straty priepustnosti pôdy. Takisto je dôležité poznamenať, že sídla nie sú vždy úplne nepriepustné. Naopak, významný počet mestských oblastí si stále ponecháva značné množstvo priepustných pôd, niekedy dokonca viac ako 50 % svojej plochy. Tento ukazovateľ záberu pôdy sám osebe teda nepostačuje na úplné monitorovanie tohto problému, pretože nerozlišuje medzi nepriepustnými a priepustnými pôdami a zneviditeľňuje zelené plochy v osídlených oblastiach, čo sťažuje ich monitorovanie a udržateľné obhospodarovanie.

(30b) Priepustné pôdy v osídlených oblastiach, a najmä v husto osídlených mestských oblastiach, sú rovnako dôležité na monitorovanie a udržateľné obhospodarovanie ako akákoľvek iná pôda, pretože stále poskytujú ekosystémové služby, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie dobrej kvality života v mestských oblastiach. Tieto husto osídlené oblasti kombinujú a sústreďujú širokú škálu environmentálnych problémov na porovnateľne menšej ploche. Tieto problémy môžu siahť od vyššieho počtu kontaminovaných lokalít v dôsledku priemyselnej činnosti v minulosti, cez vyššie riziko záplav z dôvodu straty priepustnosti pôdy, až po vyšší výskyt teplotných ostrovov a obmedzenejší prístup k zeleným plochám, ktoré sú nevyhnutné pre duševnú a fyzickú pohodu. Pôdne ekosystémové služby poskytované zdravou pôdou v mestských oblastiach môžu mať veľmi silný pozitívny vplyv na veľké množstvo ľudí tým, že riešia tieto špecifické problémy, a ich význam by sa nemal minimalizovať. Tieto zelené plochy, verejné aj súkromné, takisto prispievajú k modrozelenej sieti a biodiverzite a sú kľúčovým prvkom ďalších environmentálnych politík. Je to aj v súlade s článkom 8 nariadenia .../...²⁴ o obnove mestských ekosystémov, v ktorom sa odráža potreba členských štátov zachovať a zväčšiť plochu mestskej zelene.

²⁴ + Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia o obnove prírody nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022) 304.

(30c) Na druhej strane sa strata priepustnosti pôdy a ničenie pôdy v rámci aspektu premeny pôdy na umelé plochy pri zábere pôdy líšia od rastu osídlenia, pretože sa nezameriavajú na zmenu využívania pôdy, ale skôr na konkrétnu a merateľnú zmenu pokrývky pôdy a vlastností pôdy. Pri strate priepustnosti pôdy sa [...] pôda napríklad upravuje a redukuje tak, aby slúžila ako platforma pre výstavbu a infraštruktúru vrátane budov, ciest, parkovísk a iných minerálnych povrchov. Ničenie pôdy by mohlo byť spôsobené odstránením pôdy, a to aj dočasne, keď sa pôda zredukuje na využívanie ako priamy zdroj surovín, ako sú minerály a lignit, pri ťažbe alebo dobývaní, počas stavebných prác alebo ako súčasť straty priepustnosti pôdy. [...] Môže sa nájsť aj na miestach skládkovania, kde je pôda pokrytá odpadovými materiálmi, čo ju poškodzuje až do úplného zničenia. Takéto [...] transformácie môžu viesť k strate (často nezvratnej) schopnosti pôd poskytovať iné ekosystémové služby (poskytovanie potravy a biomasy, kolobeh vody a živín, základ pre biodiverzitu a ukladanie uhlíka). Najmä, [...] k strate priepustnosti pôdy často [...] dochádza na úrodnej poľnohospodárskej pôde, [...] čo prispieva k ďalšiemu narušeniu potravinovej bezpečnosti [...]. V dôsledku straty priepustnosti pôdy sú aj ľudské obydlia vystavené vyšším maximálnym stupňom povodní a intenzívnejším efektom teplotného ostrova. Okrem toho sú nepriepustné a zničené pôdy aspektom premeny pôdy na umelé plochy, ktorý je najjednoduchší na monitorovanie prostredníctvom diaľkového snímania a strojového učenia, čím sa uľahčuje ich monitorovanie. Preto sa na monitorovanie [...] vybrali nepriepustné a zničené pôdy [...], a to spolu s ich účinkami na schopnosť pôdy poskytovať ekosystémové služby.

(30d) Pokiaľ ide o energiu z obnoviteľných zdrojov, môžu členské štáty považovať pôdu za nepriepustnú, zničenú alebo za ani nepriepustnú ani zničenú v závislosti od typu stavby. Napríklad solárne parky by sa mohli považovať buď za stratu priepustnosti pôdy, alebo nie, v závislosti od toho, čo sa robí s pôdou na ich základni. Ak je pôda stále schopná dostatočne udržať ekosystém, nepovažuje sa za nepriepustnú pôdu. Posúdenie by sa malo vykonávať na základe vplyvu na pôdu bez ohľadu na účel alebo vzhľad stavby. Inventáre tohto typu oblastí, kde sú k dispozícii informácie o tom, čo sa robí s pôdou na ich základni, sa môžu prelínať s mapami zástavby pôdy diaľkovým snímaním, aby sa tieto oblasti kvalifikovali ako priepustné pôdy.

(30e) Zásada zníženia vplyvu je nevyhnutná, pokiaľ ide o stratu priepustnosti pôdy a ničenie pôdy vo všeobecnosti. Je skutočne nevyhnutné nájsť rovnováhu medzi potrebným hospodárskym a demografickým rastom a poskytovaním ekosystémových služieb. Preto [...] je vhodné stanoviť určité zásady na zmiernenie vplyvu [...] straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy v rámci udržateľného obhospodarovania pôdy, a to zaujatím prístupu založeného na úsilí, pričom sa zohľadní rozsiahly súbor osvedčených postupov zameraných na minimalizáciu a kompenzáciu straty schopnosti pôdy poskytovať ekosystémové služby. Mali by byť založené na hierarchii záberu pôdy v rámci stratégie EÚ v oblasti pôdy do roku 2030, pričom by sa mali zohľadňovať rôzne podmienky a geografické a administratívne okolnosti v členských štátoch.

Môžu zahŕňať širokú škálu postupov, ako je minimalizácia straty priepustnosti pôdy, spriepustnenie a renaturácia predtým nespriepustnených pôd, racionálne zahusťovanie urbanizovaných oblastí a zároveň zachraňovanie zelených plôch – vrátane mestskej zelene – a prírodných terénov, revitalizácia opustených priemyselných pozemkov, uprednostňovanie časovo obmedzeného záberu pôdy a rekultivácia pôdy po ukončení záberu pôdy.

Treba poznamenať, že na to, aby boli kompenzačné opatrenia pri uplatňovaní týchto zásad čo najviac udržateľné, môže byť v závislosti od ekosystémovej služby, ktorá sa má kompenzovať, potrebné, aby boli geograficky čo najbližšie k zdroju straty ekosystémovej služby. Vedľajším problémom tohto druhu zásad, ak sa uplatňujú nesprávne, môže byť presun – niekedy veľmi vzdialených – zelených a vysokohodnotných ekosystémových oblastí a služieb mimo miest so stratou priepustnosti pôdy, pričom v postihnutých oblastiach dochádza k úplnej koncentrácii straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy.

- (31) Posúdenie zdravia pôdy založené na monitorovacej sieti by malo byť presné, ale zároveň by sa náklady na takéto monitorovanie mali udržať na primeranej úrovni. Preto je vhodné stanoviť kritériá pre miesta odberu vzorky, ktoré sú reprezentatívne pre **pôdne jednotky odrážajúce určitý stupeň homogenity** stavu pôdy v rámci rôznych pôdných typov, klimatických podmienok a využití pôdy.

Takisto je vhodné zvážiť osobitnú situáciu najvzdialenejších regiónov Únie uvedených v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom sa stanovujú osobitné opatrenia na podporu týchto regiónov. Členské štáty by preto mali mať možnosť, aby v prípade potreby prispôbili monitorovanie a posudzovanie povinností týkajúcich sa zdravia pôdy osobitným charakteristikám svojho najvzdialenejšieho regiónu.

Sieť miest odberu vzoriek by sa mala určiť pomocou geoštatistických metód, **mala by byť založená na pôdnych jednotkách** a mala by byť dostatočne hustá na to, aby poskytla odhad plochy [...] **degradovaných pôd na území členských štátov** [...] s nepresnosťou najviac 5 % na **úrovni pôdnej jednotky**. Vo všeobecnosti sa predpokladá, že táto hodnota umožňuje štatisticky správny odhad a dostatočné uistenie, že cieľ bol splnený. **Návrh výberového zisťovania by mal byť založený na najlepších dostupných informáciách o rozložení vlastností pôdy, okrem iného vrátane informácií vyplývajúcich z predchádzajúcich vnútroštátnych prieskumov alebo prieskumov na nižšej ako celoštátnej úrovni, relevantných meraní od pôdohospodárov a meraní vykonaných podľa právnych predpisov Únie a medzinárodných právnych predpisov alebo osobitných programov, ako je kampaň LUCAS týkajúca sa pôdy ako súčasť rámcového štatistického prehľadu pôdy a jej využitia (LUCAS) alebo Medzinárodný program spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečistenia ovzdušia na lesy (ICP Forests).** Údaje získané z miest odberu vzoriek odobratých počas skúmania pôdy v kontaminovaných lokalitách sa môžu použiť na posúdenie kritérií zdravia pôdy, ale nemali by brániť v plnení povinností stanovených v tejto smernici, pokiaľ ide o obhospodarovanie kontaminovaných lokalít.

- (32) Komisia by mala členským štátom na **ich žiadosť** poskytovať pomoc a podporu pri monitorovaní zdravia **ich** pôdy tým, že bude naďalej vykonávať a zlepšovať pravidelné odbery vzoriek pôdy in situ a súvisiace pôdne merania (program LUCAS pre pôdu) ako súčasť programu rámcového štatistického prehľadu pôdy a jej využitia (LUCAS), v **rámci ktorého sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009**²⁵. Na tento účel a **so súhlasom členských štátov by sa mal** program LUCAS rozšíriť a vylepšiť, aby bol v úplnom súlade s osobitnými požiadavkami na kvalitu, ktoré treba splniť na účely smernice. S cieľom zmierniť záťaž by sa členským štátom malo umožniť zohľadnenie údajov o zdraví pôdy, ktoré pochádzajú z prieskumu rozšíreného programu LUCAS pre pôdu. Členské štáty, ktoré získajú takúto podporu, by mali prijať nevyhnutné právne opatrenia, aby zabezpečili, že Komisia dokáže vykonávať uvedené odbery vzoriek pôdy in situ, a to aj na poliach v súkromnom vlastníctve a v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi či právnymi predpismi Únie.
- (33) Komisia vyvíja služby diaľkového snímania v kontexte programu Copernicus, ako programu, ktorý vychádza z potrieb používateľov, **zriadeného nariadením (EÚ) 2021/696**²⁶, a tak zároveň podporuje členské štáty. S cieľom zvýšiť aktuálnosť a účinnosť monitorovania zdravia pôdy a v relevantných prípadoch by členské štáty mali používať údaje z diaľkového snímania vrátane výstupov zo služieb Copernicus na monitorovanie príslušných pôdných deskriptorov a **ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** a na posudzovanie zdravia pôdy. Komisia by spolu s Európskou environmentálnou agentúrou mala podporovať skúmanie a vyvíjanie produktov diaľkového snímania pôdy, čo členským štátom pomôže s monitorovaním príslušných pôdných deskriptorov a **ukazovateľov**.

²⁵ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164 – 173).**

²⁶ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69 – 148).**

- (34) Ďalšou prácou na súčasnóm Stredisku EÚ pre monitorovanie pôdy a jeho aktualizáciou by Komisia mala zriadiť digitálny portál s údajmi o zdraví pôdy, ktorý by mal byť kompatibilný s Európskou dátovou stratégiou²⁷ a dátovými priestormi EÚ a takisto by mal fungovať ako centrum poskytujúce prístup k údajom o pôde pochádzajúcim z rôznych zdrojov, **v súhrnnej forme na úrovni pôdnej jednotky alebo v prípade potreby podrobnejšej úrovni, pokiaľ nie je možné identifikovať jednotlivé hodnoty alebo umiestnenie východiskových georeferenčných vzoriek.** Uvedený portál by mal v prvom rade zahŕňať všetky údaje, ktoré zozbierali členské štáty a Komisia, ako sa vyžaduje v tejto smernici. **Spracovanie týchto údajov, ako aj prístup k nim by mali byť v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie, ako je smernica 2003/04/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, smernica 2007/2/ES, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve, smernica 1024/2019/ES o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania a nariadenie č. 223/2009 o európskej štatistike. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť vyjadriť svoj názor na údaje sprístupnené verejnosti za ich územie prostredníctvom portálu alebo súvisiacich správ a požiadať o opravu prípadných chýb.**

Okrem toho by malo [...] byť možné dobrovoľne do portálu integrovať ďalšie relevantné údaje o pôde, ktoré zhromaždili členské štáty alebo iné strany (a hlavne údaje, ktoré sú výsledkom projektov v rámci programu Horizont Európa a misie „Dohoda o pôde pre Európu“), ak dané údaje spĺňajú isté požiadavky týkajúce sa formátu a špecifikácií. Takéto požiadavky by mala Komisia upresniť vo vykonávacích aktoch.

²⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Európska dátová stratégia [COM(2020) 66 final].

- (35) Takisto je potrebné zlepšiť harmonizáciu systémov monitorovania pôdy používaných v členských štátoch a využiť synergie medzi Úniou a vnútroštátnymi systémami monitorovania s cieľom získať lepšie porovnateľné údaje z celej Únie. **V tejto súvislosti je veľmi dôležité zabezpečiť kvalitu a porovnateľnosť pôdných meraní uplatňovaním postupov systému riadenia kvality príslušnými laboratóriami. S cieľom minimalizovať administratívne zaťaženie laboratórií by sa členský štát mohol rozhodnúť obmedziť počet potrebných akreditácií laboratórií len na jednu pre jednu metodiku určovania hodnôt pôdných deskriptorov. Mohli by sa použiť rovnocenné normy na úrovni Únie alebo na medzinárodnej úrovni, napríklad systém riadenia kvality ICP Forests.**
- (35a) **S cieľom zabezpečiť ochranu pôdy pred znečistením vznikajúcimi látkami, ktoré by mohli predstavovať závažné riziko pre ľudské zdravie a zdravie zvierat a kontaminovať okolité ovzdušie, povrchové vody, podzemné vody a následne aj oceány, by sa mali vytvoriť politické mechanizmy na detekciu a posudzovanie takýchto látok vzbudzujúcich obavy. V tejto súvislosti by sa v prípade kontaminácie pôdy mal vypracovať prístup, ktorý umožní monitorovanie a analýzu týchto látok alebo skupín látok prostredníctvom zoznamov sledovaných látok, ako je to už v prípade povrchových a podzemných vôd. Látky alebo skupiny látok, ktoré sa majú zaradiť do zoznamu sledovaných látok, by sa mali vyberať spomedzi látok, v prípade ktorých dostupné informácie naznačujú, že by mohli na úrovni Únie predstavovať významné riziko pre pôdne prostredie alebo prostredníctvom pôdneho prostredia, a v prípade ktorých sú údaje z monitorovania nedostatočné. Počet takýchto látok alebo skupín látok, ktoré sa majú monitorovať a analyzovať v rámci zoznamov sledovaných látok, by nemal byť obmedzený.**

- (36) Aby sa údaje o zdraví pôdy, ktoré vyplývajú z monitorovania vykonávaného v rámci tejto smernice, využívali v maximálnej možnej miere, mali by členské štáty byť povinné uľahčiť prístup verejnosti k takýmto údajom v **súhrnnej forme na úrovni pôdnej jednotky alebo v prípade potreby na podrobnejšej úrovni, pokiaľ nie je možné identifikovať jednotlivé hodnoty alebo umiestnenie východiskových georeferenčných vzoriek. Dôverné informácie zhromažďované Komisiou alebo členskými štátmi na tvorbu európskej štatistiky by sa mali chrániť v súlade s pravidlami a opatreniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009, aby sa získala a zachovala dôvera strán zodpovedných za poskytovanie týchto informácií. V prípade, že Komisia alebo členské štáty zostavujú štatistiku o zdraví pôdy, mali by zabezpečiť, aby dôverné údaje rešpektovali zásady nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009.**

Navyše je v záujme ochrany vlastníctva údajov dôležité, aby Komisia, EEA alebo členské štáty zverejňovali informácie len so súhlasom vlastníka údajov.

Okrem toho by členské štáty mali na požiadanie oznamovať údaje o zdraví pôdy a posúdenia [...] príslušným zainteresovaným stranám, ako sú poľnohospodári, lesníci, vlastníci pôdy a miestne orgány.

Údaje o zdraví pôdy sprístupnené podľa tejto smernice sa navyše môžu v relevantných prípadoch použiť na monitorovanie aspektov súvisiacich s pôdou v iných právnych predpisoch Únie.

- (37) Na zachovanie alebo posilnenie zdravia pôdy treba pôdu udržateľne obhospodarovať. Udržateľné obhospodarovanie pôdy umožní dlhodobé poskytovanie pôdných služieb vrátane vyššej kvality ovzdušia a vody a potravinovej bezpečnosti. Preto je vhodné stanoviť **usmerňujúce** zásady udržateľného obhospodarovania pôdy s cieľom [...] **vymedziť** postupy obhospodarovania pôdy.

- (38) Hospodárske nástroje vrátane nástrojov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ktorými sa poskytuje podpora pre poľnohospodárov, zohrávajú kľúčovú úlohu pri prechode na udržateľné obhospodarovanie poľnohospodárskych pôd a v menšom meradle aj lesných pôd. Cieľom SPP je podporovať zdravie pôdy prostredníctvom vykonávania kondicionality, ekoschém a opatrení na rozvoj vidieka. Finančná podpora pre poľnohospodárov a lesníkov uplatňujúcich postupy udržateľného obhospodarovania pôdy môže pochádzať aj zo súkromného sektora. Napríklad v potravinárskom priemysle, drevárskom priemysle, priemyselnom odvetví využívajúcom biologické materiály a v energetickom priemysle možno v rámci dobrovoľných značiek udržateľnosti, ktoré zaviedli súkromné zainteresované strany, zohľadniť zásady udržateľného obhospodarovania pôdy stanovené v tejto smernici. Umožní sa tak, aby výrobcovia potravín, dreva a inej biomasy, ktorí vo výrobe dodržiavajú dané zásady, pretavili tieto zásady do hodnoty svojich výrobkov. Dodatočné financovanie siete fyzických lokalít na testovanie, preukazovanie a zlepšovanie riešení vrátane tých, ktoré súvisia s uhlíkovým poľnohospodárstvom, sprostredkujú živé laboratória a vlajkové projekty misie na ochranu pôdy. Bez toho, aby bola dotknutá zásada „znečisťovateľ platí“, by členské štáty mali poskytovať podporu a poradenstvo, aby pomohli vlastníkom aj užívateľom pôdy, ktorých sa týkajú opatrenia prijaté v súlade s touto smernicou. Zohľadnia sa pritom najmä potreby a obmedzené kapacity malých a stredných podnikov.
- (39) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115²⁸ musia členské štáty vo svojich strategických plánoch SPP opísať, ako má environmentálna a klimatická architektúra plánov prispieť k dosiahnutiu dlhodobých vnútroštátnych cieľových hodnôt, ktoré boli stanovené v legislatívnych aktoch uvedených v prílohe XIII k danému nariadeniu alebo ktoré z týchto aktov vychádzajú, a ako sú v súlade s týmito hodnotami.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

- (40) Aby sa zabezpečilo vykonávanie najlepších postupov udržateľného obhospodarovania pôdy, členské štáty by mali byť povinné pozorne monitorovať vplyv postupov obhospodarovania pôdy a podľa potreby prispôbiť postupy a odporúčania, pričom zohľadnia nové poznatky z výskumu a inovácií. V tejto súvislosti sa očakávajú cenné príspevky z misie „Dohoda o pôde pre Európu“ v rámci programu Horizont Európa, ktoré by mali pochádzať hlavne z jej živých laboratórií a činností na podporu monitorovania pôdy, vzdelávania o pôde a zapojenia občanov.
- (41) Regeneráciou **pôdy** a **renaturáciou pôdy** sa degradované pôdy vrátia do zdravého stavu. Od členských štátov by sa malo vyžadovať, aby pri určovaní opatrení na regeneráciu pôdy zvažili výsledok posúdenia zdravia pôdy a prispôbili opatrenia na regeneráciu špecifickým prvkom situácie, typu, využitiu a stavu pôdy, ako aj miestnym, klimatickým a environmentálnym podmienkam.

Pokiaľ ide o renaturáciu pôdy líši sa v kontexte tejto smernice od regenerácie pôdy tým, že sa vzťahuje na rekonštrukciu pôdy po strate priepustnosti pôdy alebo zničení pôdy, a zároveň predstavuje spôsob, ako bojovať proti premene pôdy na umelé plochy v širšom zmysle prostredníctvom obnovy pôdy, a to regeneráciou prirodzenejších zložiek a procesov v pôde, ktorá bola umelo upravená. Konečným cieľom je čo najviac sa priblížiť prirodzenému fungovaniu pôdy a jej optimálnemu poskytovaniu ekosystémových služieb. Možnými spôsobmi na dosiahnutie tohto cieľa sú riešenia blízke prírode alebo inžinierstvo nových pôd.

(42) S cieľom zabezpečiť synergie medzi rôznymi opatreniami prijatými podľa ďalších právnych predpisov Únie, ktoré môžu mať vplyv na zdravie pôdy, a opatreniami, ktoré sa majú zaviesť na účely udržateľného obhospodarovania a regenerácie pôd v Únii, by členské štáty mali zaistiť súlad postupov udržateľného obhospodarovania pôdy a regenerácie s národnými plánmi obnovy prírody prijatými v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...²⁹; so strategickými plánmi, ktoré majú členské štáty vypracovať v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/2115; s kódexmi vhodných postupov v poľnohospodárstve a akčnými programami pre označené ohrozené pásma, ktoré sa prijali v súlade so smernicou Rady 91/676/EHS³⁰; ochrannými opatreniami a prioritným akčným rámcom, ktoré sa zaviedli pre lokality sústavy Natura 2000 podľa smernice Rady 92/43/EHS³¹; opatreniami na dosiahnutie dobrého ekologického a chemického stavu vodných útvarov zahrnutých do plánov manažmentu povodia, ktoré boli vypracované v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES³²; opatreniami na manažment povodňových rizík zavedenými v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES³³; plánmi manažmentu sucha, ktoré sa presadzujú v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy³⁴; národnými akčnými programami zavedenými podľa článku 10 Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii; cieľmi stanovenými v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841³⁵ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

²⁹ Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia o obnove prírody nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022) 304 a do poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum, názov daného nariadenia a odkaz naň v Úradom vestníku [...].

³⁰ Smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1).

³¹ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1 – 73).

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (Ú. v. EÚ L 288, 6.11.2007, s. 27).

³⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

(EÚ) 2018/842³⁶; integrovanými národnými energetickými a klimatickými plánmi zriadenými podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999³⁷; národnými programami riadenia znečisťovania ovzdušia pripravenými v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284³⁸; posúdeniami rizík a plánovaním riadenia rizika katastrof v zmysle rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ³⁹, [...] s národnými akčnými plánmi zavedenými v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...⁴⁰

a národnými akčnými plánmi prijatými v súlade s článkom 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES⁴¹ a s posúdeniami vplyvov na životné prostredie vykonávanými v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ⁴².

Postupy udržateľného obhospodarovania pôdy a regenerácie by sa mali podľa možnosti začleniť do uvedených programov, plánov a opatrení v tej miere, v akej predstavujú príspevok k splneniu ich cieľov. V dôsledku toho by relevantné ukazovatele a údaje, ako sú ukazovatele výsledkov súvisiace s pôdou podľa nariadenia o SPP a štatistické údaje

o poľnohospodárskych vstupoch a výstupoch oznámených v súlade s nariadením Európskeho

³⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

³⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

³⁹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁴⁰ + Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia o udržateľnom používaní prípravkov na ochranu rastlín a o zmene nariadenia (EÚ) 2021/2115 nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022)305 a do poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum, názov daného nariadenia smernice a odkaz naň v Úradom vestníku.

⁴¹ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71).**

⁴² **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).**

parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2379⁴³, mali byť dostupné pre príslušné orgány zodpovedajúce za postupy udržateľného obhospodarovania pôdy a regenerácie a posúdenie zdravia pôdy, aby sa tieto údaje a ukazovatele prepojili, čo umožní posúdiť účinnosť zvolených opatrení s maximálnou možnou presnosťou.

- (43) Kontaminované lokality sú **často** dôsledkom desaťročí **činností, ako je** priemyselná **alebo vojenská** činnosť v EÚ, a môžu viesť k rizikám pre ľudské zdravie a životné prostredie – či už v súčasnosti alebo v budúcnosti. Preto treba najprv identifikovať a preskúmať potenciálne kontaminované lokality a následne v prípade potvrdenej kontaminácie posúdiť riziká **kontaminovanej lokality** a prijať opatrenia na riešenie neprijateľných rizík. **V tejto súvislosti je nevyhnutné zvážiť aj vplyv kontaminovaných lokalít na environmentálne zložky alebo matrice iné ako pôdu, ako sú podzemné alebo povrchové vody. Niektoré z týchto činností, ako napríklad podzemné skladovacie zariadenia pre nebezpečné látky, sa mohli vykonávať v materskej hornine alebo skalnom podloží. Ak došlo k úniku z takéhoto podzemného skladovacieho zariadenia, kontaminanty sa mohli presunúť do skalného podložia alebo materskej horniny, ale s najväčšou pravdepodobnosťou sa v pôde nenachádzajú. Môžu sa však šíriť, a teda mať vplyv na ľudské zdravie alebo životné prostredie. Preto v prípade, že sú takéto činnosti prítomné na potenciálne kontaminovaných lokalitách, bude potrebné preskúmať aj materskú horninu alebo skalné podložie v blízkosti činnosti, aby sa overilo, či činnosť spôsobila kontamináciu, ktorá má vplyv na ľudské zdravie alebo životné prostredie.**

⁴³ Nariadenie (EÚ) 2022/2379 o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov.

- (43a)** Pri prieskume pôdy sa musí určiť, či je potenciálne kontaminovaná lokalita kontaminovaná alebo nie a či kontaminácia predstavuje riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie; pri tomto prieskume nie je povinné analyzovať iné pôdne deskriptory ako kontamináciu pôdy. Keďže využívanie pôdy sa môže časom meniť, je dôležité, aby boli informácie o kontaminácii prístupné verejnosti. Napríklad v čase, keď sa musí prijať rozhodnutie o zmene využívania pôdy, je dôležité posúdiť, či kontaminácia, ktorá sa zistila v predchádzajúcom prieskume pôdy, môže predstavovať riziko pre nové plánované využívanie pôdy. Na vyvodenie záveru, či je potenciálne kontaminovaná lokalita kontaminovaná alebo nie, sa preto musia zohľadniť aj riziká pre ľudské zdravie alebo životné prostredie spojené s využitím citlivých lokalít. Prieskum pôdy môže takisto preukázať, že potenciálne kontaminovaná lokalita v skutočnosti kontaminovaná nie je. V takom prípade by už členský štát nemal danú lokalitu označovať za potenciálne kontaminovanú, pokiaľ neexistuje podozrenie na kontamináciu založené na nových dôkazoch.
- (43b)** Keďže počet potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít môže byť veľmi veľký a úroveň rizika, ktoré kontaminovaná lokalita predstavuje, sa môže pohybovať od veľmi nízkeho po veľmi vysoké, je logické, že pri identifikácii a skúmaní potenciálne kontaminovaných lokalít a pri riadení kontaminovaných lokalít sa uplatňuje postupný prístup založený na riziku. Takýto prístup umožní členským štátom stanovenie priorít. Pri tomto určovaní priorít môžu členské štáty zohľadniť potenciálne riziko, ktoré predstavuje podozrivá alebo potvrdená kontaminácia, ako aj hospodársky alebo sociálny kontext. Hodnotenie potenciálneho rizika, ktoré sa používa pri takomto stanovovaní priorít, je oveľa všeobecnejšie ako hodnotenie rizika špecifického pre danú lokalitu, ktoré sa vykonáva pri skúmaní kontaminovanej lokality.

- (44) Na účely identifikácie potenciálne kontaminovaných lokalít by členské štáty mali zhromaždiť dôkazy, okrem iného prostredníctvom historického výskumu, v ktorom sa **skúmajú informácie o[...] priemyselných činnostiach**, incidentoch a haváriách **pomocou starých máp, archívov, článkov v tlači**, environmentálnych povolení a oznámení verejnosti alebo orgánov. **Členské štáty by mali rozhodnúť o zozname potenciálne kontaminujúcich činností a mali by mať možnosť uprednostniť určité potenciálne kontaminované lokality, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou predstavujú potenciálne riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, a to na základe druhu činnosti, rozsahu potenciálnej kontaminácie, uvedenia bezprostredného rizika alebo iných relevantných informácií. Keďže počet potenciálne kontaminovaných lokalít sa môže časom vyvíjať, prvá identifikácia by sa mala dokončiť vo vymedzenom časovom rámci na základe existujúcich dôkazov, zatiaľ čo zvyšok by sa mal identifikovať systematickým prístupom.**
- (45) Aby sa zabezpečilo, že prieskumy pôdy v potenciálne kontaminovaných lokalitách prebiehajú včas a účinne, členské štáty by okrem povinnosti stanoviť [...] **časový rámec**, v ktorom treba vykonať uvedené prieskumy, mali mať aj povinnosť uviesť konkrétne udalosti, ktoré takisto vedú k takémuto prieskumu. Medzi takéto udalosti, ktoré vedú k prieskumu, môže patriť žiadosť o environmentálne či stavebné povolenie alebo jeho preskúmanie, prípadne žiadosť o povolenie, ktoré sa vyžaduje podľa právnych predpisov Únie či vnútroštátnych právnych predpisov, a jeho preskúmanie, činnosti týkajúce sa vykopávania pôdy, zmeny využívania pôdy alebo transakcie, ktorých predmetom je pôda či nehnuteľnosť. Prieskumy pôdy môžu prebiehať v rôznych fázach, ako je **predbežná administratívna štúdia, historická štúdia špecifická pre danú lokalitu s cieľom zhromaždiť informácie o minulých priemyselných činnostiach, incidentoch alebo haváriách**, návšteva lokality, predbežné alebo prieskumné vyšetrovanie, podrobnejší alebo opisný výskum, [...] terénne alebo laboratórne testovanie, a môže zahŕňať **posúdenie rizík špecifických pre danú lokalitu, ktoré kontaminácia predstavuje pre ľudské zdravie a životné prostredie. V prípade, že sa zistí kontaminácia, mal by prieskum pôdy podporiť charakterizáciu kontaminácie a jej environmentálneho kontextu a poskytnúť základné informácie pre posúdenie rizika špecifického pre danú lokalitu a prípadný návrh opatrení na zníženie rizika.** Ak je to vhodné, možno za prieskum pôdy považovať aj východiskové správy a monitorovacie opatrenia vykonávané v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ⁴⁴.

⁴⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

- (46) Flexibilita v obhospodarovaní potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít je potrebná pre zohľadnenie výdavkov, výhod a miestnych špecifik. Členské štáty by teda mali zvoliť **postupný** prístup založený na riziku, a to prinajmenšom v prípade obhospodarovania potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít, pričom zohľadnia rozdiel medzi týmito dvoma kategóriami. Takýto prístup im umožní pridelovať prostriedky s ohľadom na špecifické environmentálne, hospodárske a sociálne súvislosti. Rozhodnutia, a **to aj o postupnom prístupe založenom na riziku**, by sa mali prijímať na základe povahy a miery potenciálnych rizík pre ľudské zdravie a životné prostredie, ktoré vyplývajú z vystavenia kontaminantom pôdy **alebo kontaminantom, ktoré prešli do podzemných vôd** (napr. vystavenie zraniteľných skupín, ako sú tehotné ženy, ľudia so zdravotným postihnutím, starší ľudia a deti).
- (46a) Pri posudzovaní rizík by sa mali zohľadniť prirodzené a antropogénne úrovne pozadia, ktoré by rovnako mohli pomôcť stanoviť ciele sanácie alebo riadenia.
- (46b) Analýza nákladov a prínosov súvisiacich s vykonaním **prieskumu, posúdením rizika špecifického pre danú lokalitu alebo sanáciou** by mala byť kladná. **Napríklad v prípade malých kontaminovaných lokalít môže byť podrobné posúdenie rizika špecifického pre danú lokalitu drahšie ako okamžitá sanácia pôdy, alebo by lokalita mohla byť jasne a vážne kontaminovaná, že na rozhodnutie o sanácii nie je potrebné podrobné posúdenie rizík špecifických pre danú lokalitu. V takýchto prípadoch možno znížiť počet krokov v rámci prístupu založeného na riziku, pretože podrobné posúdenie rizika špecifického pre danú lokalitu prináša len malú pridanú hodnotu.** V prípade kontaminovaných lokalít by členské štáty mali vymedziť osobitnú metodiku na určenie rizík špecifických pre danú lokalitu. Členské štáty by mali takisto definovať, čo predstavuje neprijateľné riziko vyplývajúce z kontaminovanej lokality, a to na základe vedeckých poznatkov, zásady predbežnej opatrnosti, miestnych špecifik a súčasného a [...] **plánovaného** využívania pôdy.

(46c) S cieľom znížiť riziká kontaminovaných lokalít na úroveň, ktorá je prijateľná pre ľudské zdravie a životné prostredie, by členské štáty mali [...] **zabezpečiť, aby sa prijali primerané opatrenia na zníženie rizík vrátane sanácie.** Optimálne [...] **opatrenia na zníženie rizík** v oblasti sanácie by mali byť udržateľné a vybrané na základe vyrovnaného rozhodovacieho procesu, v ktorom sa zohľadnia environmentálne, hospodárske a sociálne vplyvy. **Výber techniky alebo opatrenia závisí od kombinácie kritérií, ako je povaha kontaminantov, vlastnosti pôdy, objem kontaminácie, dostupný čas a priestor, rozpočtové obmedzenia, ciele sanácie, súčasné a plánované využívanie pôdy, potenciál na zlepšenie zdravia pôdy, cestná premávka, obťažovanie susedstva, súčasná prevádzka činností atď.** Keďže sanácia pôdy sa zameriava na odstránenie rizika, ktoré kontaminácia pôdy predstavuje pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, môže sa stať, že nezlepší iné deskriptory zdravia pôdy. **Určité techniky sanácie môžu mať negatívny vplyv aj na zdravie pôdy.** Preto by sa mali zohľadniť všetky výhody a nevýhody techník sanácie. Opatrenia prijaté podľa iných právnych predpisov Únie by sa mohli považovať za opatrenia na zníženie rizík v súlade s touto smernicou, ak sa opatreniami účinne znižujú riziká, ktoré predstavujú kontaminované lokality.

(46d) Pri obhospodarovaní potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít by sa mala dodržiavať zásada „znečisťovateľ platí“, ako aj zásada predbežnej opatrnosti a zásada proporcionality. **Členské štáty by sa mali zamerať na identifikáciu znečisťovateľa a mali by vytvoriť hierarchiu alebo rozhodovací reťazec zodpovednosti s cieľom rozhodnúť, kto by mal znášať náklady na prieskum pôdy, posúdenie rizík a opatrenia na zníženie rizík.** Členské štáty sa môžu rozhodnúť ďalej rozlišovať medzi historicky a novo kontaminovanými lokalitami a uplatňovať prísnejší prístup ku kontaminácii spôsobenej po určitom kľúčovom dátume. **Pokiaľ ide o kontaminované lokality, v prípade ktorých nie je možné určiť žiadnu zodpovednú stranu ani vyvodit' zodpovednosť u žiadnej strany, by členské štáty mali mať možnosť využiť na splnenie povinností týkajúcich sa prieskumu a sanácie pôdy finančné nástroje a finančné programy EÚ.**

- (46e) Kontaminácia pôdy sa už rieši v rámci existujúcich príslušných európskych právnych predpisov, napríklad v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách alebo smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd. Pravidlami tejto smernice nie sú dotknuté požiadavky podľa existujúcich príslušných európskych právnych predpisov.**
- (46f) Prieskumy pôdy, posúdenia rizík alebo opatrenia na zníženie rizík, ktoré sa vykonali na potenciálne kontaminovaných lokalitách alebo kontaminovaných lokalitách pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v tejto smernici, by sa mali považovať za vhodné na splnenie požiadaviek stanovených v tejto smernici na takýchto lokalitách.**
- (47) V rámci opatrení prijatých podľa tejto smernice by sa mali zohľadniť aj iné politické ciele EÚ, ako sú ciele sledované [nariadením (EÚ) xxxx/xxxx⁴⁵], ktoré sa zameriavajú na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín pre európsky priemysel.

⁴⁵ Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia, ktorým sa stanovuje rámec na zabezpečenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 nachádzajúceho sa v dokumente COM(2023) 160 a do poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum, názov daného nariadenia a odkaz naň v Úradom vestníku.

- (48) Transparentnosť je kľúčovým prvkom politiky v oblasti pôdy. Zabezpečuje sa ňou verejná zodpovednosť a povedomie, ako aj spravodlivé trhové podmienky a monitorovanie pokroku. Členské štáty by preto mali zriadiť a udržiavať vnútroštátny register kontaminovaných lokalít a potenciálne kontaminovaných lokalít zahŕňajúci informácie špecifické pre dané lokality, ktoré by mali byť verejne prístupné, a to v online databáze georeferenčných priestorových údajov. **V prípade zriadenia registrov na nižšej úrovni ako celoštátnej by členské štáty mali stanoviť koordinované vnútroštátne vstupné miesto pre jednotlivé registre na nižšej úrovni ako celoštátnej, napríklad s centralizovaným vnútroštátnym webovým sídlom s webovými odkazmi.** Register by mal obsahovať informácie, ktoré sú nevyhnutné na to, aby bola verejnosť informovaná o existencii a obhospodarovaní potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít. V prípade potenciálne kontaminovaných lokalít existuje len podozrenie na kontamináciu pôdy, ktoré sa ešte nepotvrdilo, a preto treba rozdiel medzi kontaminovanými lokalitami a potenciálne kontaminovanými lokalitami riadne oznámiť a vysvetliť verejnosti, aby sa predišlo neodôvodneným obavám. **Registre, ktoré už existujú v čase nadobudnutia účinnosti tejto smernice a ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v tejto smernici, by sa mali považovať za vhodné na splnenie požiadaviek stanovených v tejto smernici.**
- (49) V článku 19 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa vyžaduje, aby členské štáty poskytovali v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany. Okrem toho v súlade s Aarhuským dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia⁴⁶ (Aarhuský dohovor) by dotknutí členovia verejnosti mali mať prístup k spravodlivosti s cieľom prispieť k ochrane práva na život v prostredí, ktoré je primerané osobnému zdraviu a dobrým životným podmienkam.

⁴⁶ Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia – Vyhlásenia (Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005).

(49a) Ako bolo objasnené v judikatúre Súdneho dvora⁴⁷, členské štáty nemôžu obmedziť procesnú spôsobilosť na námietku voči rozhodnutiu subjektu verejného sektora na tých členov dotknutej verejnosti, ktorí sa podieľali na predchádzajúcom správnom konaní pri prijímaní daného rozhodnutia. Okrem toho, každý postup preskúmania by mal byť spravodlivý, nestranný a včasný, nesmie byť neúnosne nákladný, a musia sa ním zabezpečiť primerané mechanizmy nápravy vrátane prípadných súdnych príkazov ukladajúcich povinnosť zdržať sa určitého konania. Okrem toho sa v súlade s judikatúrou Súdneho dvora⁴⁸ prístup k spravodlivosti má prinajmenšom poskytnúť dotknutej verejnosti.

⁴⁷ Vec C–826/18, rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 14. januára 2021; LB a i./College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren; body 58 a 59.

⁴⁸ Vec C-237/07, rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 25. júla 2008, Dieter Janecek/Freistaat Bayern, bod 42; vec C-404/13, rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 19. novembra 2014, Client Earth/the Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, bod 56; vec C–723/17, rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 26. júna 2019, Craeynest and Others, bod 56; vec C-752/18, rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe eV/Freistaat Bayern, bod 56.

(50) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024⁴⁹ sa udeľuje mandát na zverejnenie údajov verejného sektora v bezplatnom a otvorenom formáte. Celkovým cieľom je pokračovať v posilňovaní dátového hospodárstva EÚ prostredníctvom zvýšenia množstva údajov verejného sektora, ktoré sú dostupné na opätovné použitie, pričom sa zabezpečí spravodlivá hospodárska súťaž a jednoduchý prístup k informáciám verejného sektora a zintenzívnia sa cezhraničné inovácie založené na údajoch. Platí hlavná zásada, že údaje verejnej správy by mali byť vo svojej podstate otvorené. Cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES⁵⁰ je zaručiť právo na prístup k informáciám o životnom prostredí v členských štátoch v súlade s Aarhuským dohovorom. Aarhuský dohovor spolu so smernicou 2003/4/ES zahŕňa širšie povinnosti týkajúce sa sprístupnenia informácií o životnom prostredí na požiadanie a aktívneho šírenia takýchto informácií.

V smernici 2003/4/ES sa stanovuje obmedzený zoznam výnimiek zo šírenia alebo zverejňovania informácií o životnom prostredí, pričom sa zohľadňuje verejný záujem, ktorému slúži šírenie, v prípade, že by šírenie alebo zverejnenie informácií mohlo nepriaznivo ovplyvniť určité záujmy, ako je verejná bezpečnosť alebo národná obrana; dôvernoscť obchodných alebo priemyselných informácií, kde je takáto dôvernoscť ustanovená vnútroštátnym právom alebo právom Únie s cieľom ochrany oprávneného hospodárskeho záujmu, ako aj verejného záujmu pri zachovávaní štatistickej dôvernosti a daňového tajomstva; dôvernoscť osobných údajov a/alebo spisov týkajúcich sa fyzickej osoby, ak táto osoba nedala súhlas na zverejnenie týchto informácií, ak je takáto dôvernoscť ustanovená vnútroštátnym právom alebo právom Únie. Aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES⁵¹ má široký rozsah pôsobnosti a pokrýva výmenu priestorových informácií vrátane súborov s údajmi o rôznych environmentálnych témach. Je dôležité, aby ustanovenia tejto smernice týkajúce sa prístupu k informáciám a opatrení o výmene údajov dopĺňali uvedené smernice a nevytvárali osobitný právny režim. Preto by smernice (EÚ) 2019/1024, 2003/4/ES a 2007/2/ES nemali byť dotknuté ustanoveniami tejto smernice týkajúcimi sa informácií pre verejnosť a informácií o monitorovaní vykonávania.

⁴⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

⁵¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

(50a) Je tiež dôležité, aby ustanovenia tejto smernice týkajúce sa dohôd o výmene údajov umožnili členským štátom opätovne použiť už existujúce dátové infraštruktúry zriadené podľa smerníc (EÚ) 2019/1024 a 2007/2/ES s cieľom zabezpečiť účinnú a včasnú výmenu informácií. Z tohto dôvodu by členské štáty a Komisia mohli využívať nástroje, ako je REPORTNET, ktoré spravuje EEA. Tento prístup sa riadi zásadou „jedenkrát a dost“ a zabraňuje dodatočnému zaťaženiu členských štátov pri zriaďovaní špecializovanej dátovej infraštruktúry podľa tejto smernice.

(51) Aby sa zabezpečila potrebná úprava predpisov týkajúcich sa monitorovania zdravia pôdy, udržateľného obhospodarovania pôdy a obhospodarovania kontaminovaných lokalít, právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by sa mala delegovať na Komisiu, pokiaľ ide o zmenu tejto smernice s cieľom prispôbiť metodiky na monitorovanie zdravia pôdy, [...] orientačný zoznam opatrení na zníženie rizík a fázy a požiadavky posúdenia rizík špecifických pre danú lokalitu technickému a vedeckému pokroku. [...] Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016⁵². Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

⁵² Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016 (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

(52) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, aby sa stanovil formát, štruktúra a podrobné opatrenia pre oznamovanie údajov a informácií Komisii v elektronickej forme. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁵³.

(52a) S cieľom poskytnúť podporu členským štátom pri plnení ich povinností vyplývajúcich z tejto smernice by Komisia mala poskytnúť dokumenty a vedecké nástroje, v ktorých sa efektívne a koordinovaným spôsobom analyzujú, syntetizujú a dokumentujú možné metodiky a postupy, ktoré by sa mohli uplatniť. Tieto nezáväzné dokumenty a vedecké nástroje by členským štátom včas poskytli dôležité informácie a zároveň by zabezpečili flexibilitu pri ďalšom používaní už zavedených metodík a postupov. Uvedené dokumenty a vedecké nástroje by sa mali vypracovať v spolupráci s členskými štátmi. Tieto dokumenty a vedecké nástroje by mali byť doplnené o potrebnú pomoc a budovanie kapacít.

⁵³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(52b) Okrem dokumentov a vedeckých nástrojov by Komisia mala organizovať pravidelnú výmenu informácií, skúseností a najlepších postupov týkajúcich sa uplatňovania tejto smernice. Toto fórum by sa okrem praktického vykonávania tejto smernice mohlo využiť aj na diskusiu napríklad o používaní semaforových systémov na informovanie verejnosti o výsledkoch posúdenia zdravia pôdy; udržateľnom riadení inej kontaminácie pôdy ako antropogénna kontaminácia bodových zdrojov; uplatňovaní hierarchie zodpovednosti, ktorou sa vymedzuje subjekt alebo strany zodpovedné za obhospodarovania kontaminovaných lokalít; obhospodarovaní osirotených lokalít; technikách sanácie pre kontaminované lokality; identifikácii a hodnotení prírodných a antropogénnych pozad'ových úrovní; rôznych prístupoch k identifikácii oblastí, v ktorých nie sú splnené individuálne kritériá zdravého stavu pôdy; postupoch systému riadenia kvality pre laboratória; zásadách straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy.

(53) Komisia by mala vykonať hodnotenie založené na dôkazoch a v relevantných prípadoch aj revíziu tejto smernice na základe výsledkov posúdenia zdravia pôdy, a to **sedem a pol** [...] roka po nadobudnutí účinnosti smernice. V hodnotení by sa mala posúdiť hlavne potreba stanoviť špecifickejšie požiadavky, aby sa zabezpečila regenerácia [...] **degradovaných** pôd a splnenie cieľa, ktorým sú zdravé pôdy do roku 2050. V hodnotení by sa mala posúdiť aj potreba prispôbiť definíciu zdravých pôd vedeckému a technickému pokroku, a to doplnením ustanovení o určitých deskriptoroch alebo kritériách na základe nových vedeckých dôkazov súvisiacich s ochranou pôd alebo v dôsledku problému, ktorý je špecifický pre daný členský štát a ktorý vznikol vplyvom nových environmentálnych či klimatických okolností. Podľa bodu 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na kritériách, ktorými sú efektívnosť, účinnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridaná hodnota EÚ, a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu možností ďalších opatrení.

- (54) Koordinované opatrenia všetkých členských štátov sú nevyhnutné na splnenie vízie, podľa ktorej budú do roku 2050 všetky pôdy zdravé, a takisto na zabezpečenie poskytovania ekosystémových služieb zo strany pôd v celej Únii a v dlhodobom horizonte. Ukázalo sa, že individuálne opatrenia členských štátov nie sú dostatočné, keďže degradácia pôdy pokračuje a dokonca **sa zvyšuje** [...]. Keďže ciele tejto smernice nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (55) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom⁵⁴ sa členské štáty zaviazali v odôvodnených prípadoch pripojiť k svojim oznámeniam transpozičných opatrení jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.

⁵⁴ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Cieľ a predmet úpravy

1. Cieľom smernice je zaviesť pevný a koherentný rámec monitorovania pôdy pre všetky pôdy v celej [...] **Únii**, neustále zlepšovať zdravie pôdy v Únii, **udržiavať pôdu v zdravom stave a riešiť všetky aspekty degradácie pôdy** s cieľom dosiahnuť do roku 2050 zdravé pôdy [...], aby mohli poskytovať rozmanité ekosystémové služby v rozsahu, ktorý bude dostatočný na uspokojenie environmentálnych, spoločenských a hospodárskych potrieb, pomohli predchádzať vplyvom zmeny klímy a straty biodiverzity a zmierňovať ich, zvyšovať odolnosť voči prírodným katastrofám a na účely potravinovej bezpečnosti a aby sa kontaminácia pôdy znížila na úroveň, ktorá sa už nebude považovať za škodlivú pre ľudské zdravie alebo životné prostredie.
2. Touto smernicou sa stanovujú **rámec a** opatrenia týkajúce sa:
 - a) monitorovania a posúdenia zdravia pôdy;
 - b) udržateľného obhospodarovania pôdy;
 - c) **obhospodarovania** kontaminovaných lokalít.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Táto smernica sa vzťahuje na všetky pôdy na území členských štátov.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „pôda“ je vrchná vrstva zemskej kôry, ktorá sa nachádza medzi skalným podložím **alebo materskou horninou** a zemským povrchom a ktorá sa skladá z minerálnych častíc, organickej hmoty, vody, vzduchu a živých organizmov;
2. „ekosystém“ je dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka;
3. „ekosystémové služby“ sú **priame alebo** nepriame príspevky ekosystémov k hospodárskym, sociálnym, kultúrnym a iným prínosom, ktoré ľudia čerpajú z uvedených ekosystémov;
4. „zdravie pôdy“ je fyzikálny, chemický a biologický stav pôdy, ktorý určuje jej schopnosť fungovať ako životne dôležitý živý systém a poskytovať ekosystémové služby;
5. „udržateľné obhospodarovanie pôdy“ sú postupy obhospodarovania pôdy, ktorými sa zachovávajú alebo zlepšujú ekosystémové služby poskytované pôdou bez toho, aby sa narušili funkcie **pôdy** umožňujúce tieto služby alebo **výrazne** poškodili iné vlastnosti životného prostredia;
6. „postupy obhospodarovania pôdy“ sú postupy, ktoré majú vplyv na fyzikálne, chemické alebo biologické **vlastnosti** [...] pôdy;
7. „obhospodarovaná pôda“ je pôda, na ktorej sa vykonávajú postupy obhospodarovania pôdy;

8. „pôdny okrskok“ je časť územia členského štátu, ktorá je vymedzená týmto členským štátom v súlade s touto smernicou;
- 8a. „pôdna jednotka“ je priestorovo oddelená oblasť v rámci pôdneho okrsku, ktorá vznikla ako prienik priestorových údajov použitých ako kritérium štatistickej homogenity v rámci daného pôdneho okrsku;
9. „posúdenie zdravia pôdy“ je hodnotenie zdravia pôdy na základe merania alebo odhadu pôdnych deskriptorov;
- 9a. „pôdny deskriptor“ je parameter, ktorý opisuje fyzikálne, chemické alebo biologické vlastnosti zdravia pôdy;
- 9b. „potenciálne kontaminovaná lokalita“ je vymedzená oblasť, v ktorej sa na základe relevantných dôkazov s vysokou pravdepodobnosťou predpokladá kontaminácia pôdy alebo kontaminácia skalného podložia alebo materskej horniny spôsobená antropogénnymi činnosťami z bodových zdrojov;
10. „kontaminovaná lokalita“ je vymedzená plocha [...] s potvrdenou **kontamináciou pôdy alebo kontamináciou skalného podložia alebo materskej horniny v dôsledku antropogénnych činností z bodového zdroja**;
- [...]
12. „krajina“ je povrch Zeme, ktorý nie je **pravidelne** pokrytý vodnými **útvarmi**;
13. „krajinná pokrývka“ je fyzikálna a biologická pokrývka zemského povrchu;

- 14. „priepustná pôda“ je plocha pôdy, na ktorú sa nevzťahuje vymedzenie pojmu nepriepustná pôda [...];
- 15. „strata priepustnosti pôdy“ je zakrytie pôdy budovami, konštrukciami a vrstvami úplne alebo čiastočne nepriepustného materiálu [...];
- 16. „nepriepustná pôda“ je plocha pôdy, na ktorej prebehla strata priepustnosti pôdy [...];
- 17. „ničenie pôdy“ je dočasné alebo dlhodobé [...] odstraňovanie pôd [...];
- 17a. „zničená pôda“ je plocha pôdy, na ktorej prebehlo ničenie pôdy;
- 17b. „spriepustnenie“ je premena nepriepustnej pôdy na priepustnú pôdu;

18. „transferová funkcia“ je matematické pravidlo, ktoré umožňuje prepočítať hodnotu merania pomocou inej metodiky, než je referenčná metodika, na hodnotu, ktorá by sa získala vykonaním pôdných meraní pomocou referenčnej metodiky;
19. „dotknutá verejnosť“ je verejnosť dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá degradáciou pôdy alebo verejnosť, ktorá má záujem na rozhodovacích postupoch týkajúcich sa plnenia povinností podľa tejto smernice, vrátane vlastníkov pôdy a užívateľov pôdy, ako aj mimovládnych organizácií, ktoré podporujú ochranu ľudského zdravia alebo životného prostredia a spĺňajú všetky požiadavky podľa vnútroštátneho práva;
20. „kontaminácia pôdy“ je prítomnosť [...] látky v pôde [...] na **úrovni**, ktorá môže byť škodlivá pre ľudské zdravie alebo životné prostredie;
21. „kontaminant“ je látka, ktorá môže spôsobiť kontamináciu pôdy **alebo kontamináciu skalného podložia alebo materskej horniny**;
22. „regenerácia **pôdy**“ je úmyselná činnosť zameraná na zmenu degradovaného stavu pôdy na zdravý stav;
- 22a. „renaturácia pôdy“ je obnova alebo rekonštrukcia zničenej pôdy s cieľom obnoviť schopnosť pôdy poskytovať ekosystémové služby;**
23. „riziko“ je [...] **pravdepodobnosť** škodlivých účinkov na ľudské zdravie alebo životné prostredie v dôsledku vystavenia kontaminácii pôdy **alebo kontaminácii skalného podložia alebo materskej horniny**;
24. „prieskum pôdy“ je proces, **ktorý možno vykonať vo viacerých a iteratívnych fázach** s cieľom posúdiť prítomnosť a [...] **úroveň** kontaminantov v pôde, **v skalnom podloží alebo materskej hornine a v prípade potreby charakterizovať a vymedziť rozsah kontaminovanej lokality a prípadne posúdiť riziká špecifické pre danú lokalitu, ktoré kontaminovaná lokalita predstavuje pre ľudské zdravie alebo životné prostredie** [...];

[...]

26. „sanácia pôdy“ je [...] **súbor opatrení**, ktorými sa znižujú, izolujú alebo imobilizujú kontaminanty [...] v pôde, **v skalnom podloží alebo v materskej hornine**;
27. „opatrenia na zníženie rizík“ sú opatrenia, ktorých cieľom je znížiť riziká kontaminovaných lokalít pre ľudské zdravie a životné prostredie úpravou prepojenia medzi zdrojom, cestou a receptorom bez zmeny charakteristík samotnej kontaminácie alebo prostredníctvom sanácie pôdy.

Článok 4

Pôdne okrsky a pôdne jednotky

1. Členské štáty zriadia na **administratívne účely** [...] na celom svojom území **jeden alebo viacero pôdných okrskov**, za ktoré zodpovedá **jeden alebo viacero príslušných orgánov určených podľa článku 5**.

[...]

2. Členské štáty zriadia aj pôdne jednotky pokrývajúce celé ich územie na účely monitorovania koncepcie a podávania správ o zdraví pôdy s danou úrovňou neistoty v rámci danej pôdnej jednotky, pričom [...] zohľadnia [...]:
 - a) **geografický rozsah pôdných okrskov stanovených podľa prvého odseku tohto článku** [...] ⁵⁵;
 - b) **typ pôdy v zmysle vymedzenia na mape pôdných regiónov Európskej únie a susedných krajín** ⁵⁶;

⁵⁵ [...]

⁵⁶ „Pôdne regióny Európskej únie a susedných krajín 1:5,000,000’, 2005, navštívené 2024-03-07, <http://data.europa.eu/88u/dataset/ae71ffce-1ae9-4624-ae3f-f49513fe9dcb>.

- c) **kategórie využívania pôdy s výnimkou vodných útvarov, ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841⁵⁷[...];**

[...] ⁵⁸ [...] ⁵⁹

[...]

Členské štáty môžu na stanovenie svojich pôdnych jednotiek použiť podrobnejšie alebo aktualizovanejšie rovnocenné údaje, ak sú k dispozícii na európskej, vnútroštátnej alebo nižšej úrovni.

Členské štáty môžu pri stanovovaní svojich pôdnych jednotiek zohľadniť dodatočné priestorové údaje, ako sú klíma, environmentálna zóna, ako sa opisuje v správe Alterra report 2281⁶⁰, alebo povodia riek.

Článok 5

Príslušné orgány

Členské štáty určia príslušné orgány, ktoré sú zodpovedné za plnenie povinností stanovených v tejto smernici na primeranej úrovni.

[...]

⁵⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ.

⁵⁸ [...]

⁵⁹ [...]

⁶⁰ **M. J. Metzger, A. D. Shkaruba, R. H. G. Jongman a R.G. H. Bunce, Descriptions of the European Environmental Zones and Strata (Opisy európskych environmentálnych zón a vrstiev), Alterra Report 2281, ISSN 1566-7197.**

Kapitola II

Monitorovanie a posudzovanie zdravia pôdy

Článok 6

Rámec monitorovania zdravia pôdy a [...] straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy

1. Členské štáty vytvoria rámec monitorovania na úrovni primeranej pre pôdne deskriptory **a ukazovatele straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** [...] s cieľom zabezpečiť pravidelné, **koherentné** a presné monitorovanie zdravia pôdy a **straty priepustnosti a ničenia pôdy** v súlade s týmto článkom a prílohami I a II.

V prípade potreby môžu členské štáty prispôbiť svoj rámec monitorovania pre svoje najvzdialenejšie regióny s cieľom zohľadniť ich osobitné charakteristiky.

2. Členské štáty monitorujú zdravie pôdy v **každej pôdnej jednotke v rámci pôdneho okrsku** a [...] **stratu priepustnosti pôdy a ničenie pôdy** v každom pôdnom okrsku.
3. Rámec monitorovania sa zakladá na týchto prvkoch:
 - a) pôdne deskriptory a [...] kritériá **pre zdravý stav pôdy** uvedené v článku 7;
 - b) miesta odberu vzorky pôdy, ktoré sa určia v súlade s článkom 8 ods. 1 [...];
 - c) pôdne merania, ktoré **majú** vykonať **členské štáty a prípadne Komisia v súlade s článkom 8 ods. 2 a 2a** [...];
 - d) prípadné údaje a produkty diaľkového snímania uvedené v odseku 5 tohto článku;
 - e) ukazovatele [...] straty priepustnosti pôdy a **ničenia pôdy** uvedené v článku 7 ods. 1.

[...]

5. Komisia spolu s Európskou environmentálnou agentúrou (EEA) využije existujúce satelitné údaje a produkty poskytnuté v rámci komponentu Copernicus, ktorý je súčasťou Vesmírneho programu Únie zriadeného nariadením (EÚ) 2021/696, s cieľom **spoločne s členskými štátmi**

preskúmať a vyvíjať produkty diaľkového snímania pôdy, **poskytnúť členským štátom potrebné údaje o ukazovateľoch straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** a podporiť ich pri monitorovaní príslušných pôdných deskriptorov.

6. Komisia a EEA na základe existujúcich údajov a do dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice vytvoria digitálny portál s údajmi o zdraví pôdy, ktorým [...] sa v georeferenčnom priestorovom formáte poskytne prístup aspoň k [...] dostupným údajom o zdraví pôdy **agregovaným na úrovni pôdnej jednotky alebo podrobnejšej úrovni**, ktoré vychádzajú z:

- a) pôdných meraní uvedených v článku 8 ods. 2 a **2a**;

[...]

- c) príslušné údaje a produkty diaľkového snímania pôdy uvedené v odseku 5 tohto článku.

Spracovanie týchto údajov, ako aj prístup k nim sa uskutočňuje v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie.

- 6a. Komisia a EEA zabezpečia, aby členské štáty mali možnosť včas, načas a účinne vyjadriť svoje stanovisko a požiadať o prípadnú opravu chýb pred zverejnením údajov o zdraví pôdy prostredníctvom digitálneho portálu s údajmi o zdraví pôdy uvedeného v odseku 6. To sa vzťahuje aj na akúkoľvek inú správu založenú na rámci monitorovania stanovenom podľa tejto smernice.**
7. Digitálnym portálom s údajmi o zdraví pôdy uvedeným v odseku 6 možno poskytovať prístup aj k iným údajom súvisiacim so zdravím pôdy, než sú údaje uvedené v danom odseku, ak sa takéto údaje vymieňali alebo zhromažďovali v súlade s formátmi či metódami, ktoré stanovila Komisia v zmysle článku 8.
- 7a. Digitálny portál s údajmi o zdraví pôdy uvedený v odseku 6 neposkytuje prístup k údajom a informáciám, ktorých zverejnenie by mohlo mať nepriaznivý vplyv na verejnú bezpečnosť alebo národnú obranu.**
8. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví formáty alebo metódy výmeny či zhromažďovania údajov uvedených v [...] **tomto článku**, prípadne na účely integrácie takýchto údajov na digitálnom portáli s údajmi o zdraví pôdy. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21.

Článok 7

Pôdne deskriptory, kritériá pre zdravý stav pôdy a [...] ukazovatele straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy

1. Členské štáty pri monitorovaní a posudzovaní zdravia pôdy uplatňujú pôdne deskriptory [...] uvedené v **častiach A, B a C** prílohy I.

Členské štáty pri monitorovaní [...] **straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** uplatňujú ukazovatele straty priepustnosti pôdy a **ničenia pôdy** [...] **uvedené v časti D** prílohy I.

2. Členské štáty pri posudzovaní zdravia pôdy používajú kritériá pre zdravý stav pôdy. Kritériá pre zdravý stav pôdy pozostávajú z:

- a) **nezáväzných udržateľných cieľových hodnôt uvedených v prílohe I častiach A a B a**
- b) **prevádzkových spúšťacích hodnôt.**

[...]

3. Členské štáty [...] **stanovia** organické kontaminanty pre pôdny deskriptor súvisiaci s kontamináciou pôdy, ako sa opisuje v časti B prílohy I. Na **tento účel môžu členské štáty zohľadniť orientačný zoznam sledovaných látok uvedený v odseku 5a.**

4. Členské štáty stanovlia [...] **nezáväznú udržateľnú cieľovú hodnotu** pre pôdne deskriptory uvedené v časti B prílohy I, a to v súlade s ustanoveniami v treťom stĺpci v časti B prílohy I.
- 4a. Členské štáty stanovlia jednu alebo viac prevádzkových spúšťacích hodnôt pre každý pôdny deskriptor uvedený v častiach A a B prílohy I, ktoré odrážajú úroveň degradácie pôdy, pre ktoré sú potrebné opatrenia na zlepšenie zdravia pôdy v súlade s článkom 9 ods. 4 tejto smernice.
- Členské štáty môžu stanoviť prevádzkovú spúšťaciu hodnotu pre jednu alebo viacero typov degradácie pôdy na rovnakej úrovni ako nezáväzná udržateľná cieľová hodnota pre tieto degradácie pôdy.
5. Členské štáty môžu stanoviť dodatočné pôdne deskriptory a ukazovatele **straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** [...], ktoré nie sú uvedené v [...] prílohe I [...].
- 5a. **Komisia do (Úrad pre publikácie: vložte dátum = 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti smernice) v spolupráci s členskými štátmi vypracuje orientačný zoznam sledovaných látok, pokiaľ ide o pôdne kontaminanty, ktoré majú vysoký potenciál ovplyvniť zdravie pôdy, ľudské zdravie alebo životné prostredie, a zoznam aktualizuje na základe najnovších vedeckých poznatkov. Členské štáty môžu svoj deskriptor kontaminácie pôdy zodpovedajúcim spôsobom upraviť.**
6. Členské štáty informujú Komisiu o stanovení alebo prispôbení pôdnych deskriptorov, [...] ukazovateľov **straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy** a [...] kritérií **pre zdravý stav pôdy** v súlade s odsekmi 2 až 5 tohto článku.

Merania a metodiky

1. Členské štáty určia miesta odberu vzorky s použitím metodiky stanovenej v časti A.1 prílohy II.

Komisia poskytne členským štátom na účely uplatňovania metodiky stanovenej v časti A.1 prílohy II príslušné mapy pôdných deskriptorov, počiatočnú východiskovú vzorku a príslušné údaje spojené s miestami odberu vzoriek zhromaždené v rámci predchádzajúcich európskych prieskumov pôdy.

- 1a. Po určení miest odberu vzoriek a pred výberovým zisťovaním oznámia členské štáty Komisii akúkoľvek potenciálnu potrebu podpory, pokiaľ ide o odber vzoriek v teréne a analýzu pôdy, ako aj akúkoľvek inú potrebu súvisiacu s výberovým zisťovaním.

Komisia posúdi potreby a v koordinácii s dotknutými členskými štátmi stanoví primeranú úroveň podpory.

V prípade podpory zo strany Komisie dotknutý členský štát zodpovedajúcim spôsobom upraví výberové zisťovanie a na praktickú organizáciu medzi Komisiou a príslušným orgánom členského štátu sa vzťahuje písomná dohoda. V prípade podpory prieskumu v teréne dotknutý členský štát zabezpečí, aby Komisia mohla vykonávať odber vzoriek pôdy *in situ*.

2. Členské štáty a v prípade podpory zo strany Komisie a v súlade s písomnou dohodou uvedenou v odseku 1 písm. a) pododseku 3 Komisia vykonávajú pôdne merania prostredníctvom odberu vzoriek pôdy na miestach odberu vzoriek uvedených v odseku 1 a podľa potreby zbierajú, spracúvajú a analyzujú údaje s cieľom určiť:

- a) hodnoty pôdných deskriptorov uvedených [...] v prílohe I;
- b) hodnoty dodatočných pôdných deskriptorov, ak je to relevantné;

[...]

Členské štáty sú oslobodené od odoberania vzoriek pôdy z nepriepustnej a zničenej pôdy.

Pokiaľ ide o aspekt degradácie pôdy spočívajúci v salinizácii, ktorá je uvedený v časti A prílohy I, môžu členské štáty z merania elektrickej vodivosti vylúčiť oblasti, ktoré nie sú ohrozené salinizáciou, a informujú o tom Komisiu.

Odber vzoriek pôdy *in situ* sa vykonáva v súlade s minimálnymi kritériami metodiky výberového zisťovania v teréne vymedzenými v časti A.2 prílohy II.

- 2a. Pod podmienkou, že údaje boli zozbierané v rovnakom období ako výberové zisťovanie, a v súlade s metodikami uvedenými v prílohe II časti A.2 a časti B môžu pôdne merania, ktoré majú vykonať členské štáty, ako sa uvádza v odseku 2, v relevantných prípadoch pozostávať z meraní vykonaných:
- i) členskými štátmi v súlade s existujúcimi vnútroštátnymi alebo regionálnymi sieťami a prieskumami na monitorovanie pôdy;

- ii) členskými štátmi podľa právnych predpisov Únie a medzinárodného práva;
- iii) súkromnými aktérmi, výskumnými organizáciami a inými stranami, ak existujú.

V prípade prvého cyklu pôdných meraní, ktoré sa majú vykonať v súlade s odsekom 4, sa obdobie uvedené v prvom pododseku tohto odseku začína ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = jeden rok pred dátumom nadobudnutia účinnosti smernice).

2b. Členské štáty zbierajú, spracúvajú a analyzujú údaje s cieľom určiť hodnoty ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy uvedených v časti D prílohy I.

3. Členské štáty uplatňujú:

- a) metodiky na určenie alebo odhad hodnôt pôdných deskriptorov stanovených v časti B prílohy II;
- b) minimálne metodické kritériá na určenie hodnôt [...] ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a **ničenia pôdy**, ktoré sa uvádzajú v časti C prílohy II;
- c) všetky požiadavky stanovené Komisiou v súlade s odsekom 6.

Členské štáty môžu uplatňovať iné metodiky než tie, ktoré sú uvedené v prvom pododseku písm. a) a b), za predpokladu, že sa sprístupnia overené transferové funkcie, ako sa vyžaduje v časti B štvrtom stĺpci prílohy II.

- 3a. Členské štáty zabezpečia, aby laboratóriá alebo zmluvné strany, s ktorými laboratóriá na tento účel uzavreli zmluvu, ktoré vykonávajú pôdne merania, uplatňovali postupy systému riadenia kvality v súlade s normou EN ISO/IEC-17025 alebo s inými rovnocennými normami uznanými na úrovni Únie alebo na medzinárodnej úrovni a aby mali prístup k vhodne kvalifikovanému personálu s primeranou odbornou prípravou a k infraštruktúre, vybaveniu a produktom potrebným na vykonávanie takýchto pôdnych meraní.

Pri posudzovaní súladu s postupmi systému riadenia kvality môžu členské štáty považovať za dostatočnú jednu akreditáciu pre jednu z metodík určovania hodnôt pôdnych deskriptorov stanovených v časti B prílohy II.

Členské štáty zabezpečia, aby laboratóriá alebo zmluvné strany, s ktorými laboratóriá na tento účel uzavreli zmluvu, ktoré vykonávajú pôdne merania, preukázali svoju spôsobilosť na analýzu príslušných meraných veličín prostredníctvom:

- a) účasti na programoch skúšok spôsobilosti zahŕňajúcich metódy analýzy na úrovniach koncentrácií, ktoré sú reprezentatívne pre programy monitorovania pôdy, ak sú k dispozícii;
- b) analýzy referenčných materiálov, ktoré sú reprezentatívne pre odobraté vzorky, ktoré obsahujú primerané úrovne koncentrácií, ak sú k dispozícii.

Ak Komisia vykonáva pôdne merania v súlade s týmto článkom, vzťahuje sa na Komisiu tento odsek.

4. Členské štáty a v prípade podpory zo strany Komisie, Komisia zabezpečia, aby sa prvé pôdne merania uskutočnili najneskôr do... (*Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 5 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti smernice*).

5. Členské štáty zabezpečia, aby sa nové pôdne merania vykonávali [...] každých [...] **6 rokov** v rámci jednej kampane odberu vzoriek alebo ako súčasť systému nepretržitého odberu vzoriek počas uvedeného obdobia.

Odchyľne od prvého pododseku sa členské štáty môžu pred novou kampanou odberu vzoriek rozhodnúť, že nevykonajú nové pôdne merania pôdneho deskriptora na časti svojho územia alebo na celom svojom území, ak je na základe predtým zozbieraných údajov podľa článkov 6, 7 a 8 a na základe použitia vedeckých dôkazov vrátane prediktívnych pôdných modelov rozumné a opodstatnené očakávať, že hodnota takéhoto pôdneho deskriptora sa od posledného cyklu výrazne nevyvinula. Členské štáty bez zbytočného odkladu oznámia Komisii každé takéto rozhodnutie.

- 5a.** Členské štáty zabezpečia, aby sa hodnota ukazovateľov [...] straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy na základe dostupných informácií aktualizovala [...] **aspoň každé 3 roky.**
6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20, ktorými sa zmení príloha II **časť B**, s cieľom prispôbiť referenčné metodiky uvedené v prílohe vedeckému a technickému pokroku, najmä ak hodnoty pôdných deskriptorov možno určiť pomocou **produktov diaľkového snímania** uvedených v článku 6 ods. 5.

Článok 9

Posúdenie zdravia pôdy

1. Členské štáty posudzujú zdravie pôdy vo všetkých svojich pôdnych okrskoch a **súvisiacich pôdnych jednotkách** na základe údajov zozbieraných v súvislosti s monitorovaním uvedeným v článkoch 6, 7 a 8, pre každý z pôdnych deskriptorov [...] **uvedených** v častiach A a B prílohy I.

[...]

Zabezpečia, aby sa **posúdenia** zdravia pôdy [...] vykonávali [...] každých [...] **6 rokov** a aby sa prvé posúdenie zdravia pôdy uskutočnilo do ... (*Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 6 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti smernice*).

[...]

2. **Zdravie pôdy sa posudzuje s ohľadom na každý aspekt degradácie pôdy pomocou nezáväznej udržiateľnej cieľovej hodnoty a prevádzkových spúšťacích hodnôt pre súvisiace kritérium pre zdravý stav pôdy stanovených v súlade s článkom 7 ods. 2, 4 a 4a.**
3. Členské štáty vykonávajú analýzu hodnôt v prípade pôdných deskriptorov uvedených v časti C prílohy I [...] s **cieľom určiť**, či dochádza ku kritickej strate ekosystémových služieb, pričom zohľadnia príslušné údaje a dostupné vedecké poznatky.
- Členské štáty uskutočňujú analýzu hodnôt ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a **ničenia pôdy**, ktoré sú uvedené v časti D prílohy I [...], s **cieľom** posúdiť ich vplyv na stratu ekosystémových služieb a na ciele a zámery stanovené v nariadení (EÚ) 2018/841.
- 3a. **Členské štáty môžu určiť zlepšenia pre každý pôdny deskriptor uvedený v častiach A, B a C prílohy I.**

4. Na základe posúdení zdravia pôdy vykonaných v súlade s týmto článkom príslušné orgány **uvedené v článku 5** v prípade potreby v koordinácii s miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi orgánmi určia v každom pôdnom okrsku oblasti, **v ktorých nie sú splnené individuálne kritériá pre zdravý stav pôdy a v ktorých sú potrebné opatrenia na zlepšenie zdravia pôdy [...]** a na **súhrnné** informovanie verejnosti v súlade s článkom 19.

Okrem toho s cieľom prispieť k zlepšeniu zdravia pôdy príslušné orgány uvedené v článku 5 v prípade potreby v koordinácii s miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi orgánmi určia v každom pôdnom okrsku oblasti s nepriepustnou a zničenou pôdou s vysokým potenciálom na zlepšenie zdravia pôdy prostredníctvom spriepustnenia a renaturácie. Potenciál oblastí s nepriepustnou a zničenou pôdou sa posudzuje na základe technickej uskutočniteľnosti, nákladovej efektívnosti a dosiahnuteľnej úrovne zlepšenia zdravia pôdy.

[...]

6. **Okrem povinností podľa článku 19** členské štáty nahlásia údaje o zdraví pôdy a posúdenia uvedené v článkoch 6 až 9 príslušným vlastníkom pôdy a pôdohospodárom, ak o to požiadajú, najmä na podporu rozvoja poradenstva, na ktoré sa odkazuje v článku 10 ods. 2 [...].

Kapitola III

Udržateľné obhospodarovanie pôdy

Článok 10

Udržateľné obhospodarovanie pôdy

1. Od (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 5 rokov po nadobudnutí účinnosti smernice) členské štáty prijímú aspoň tieto opatrenia, pričom zohľadnia typ, využívanie a stav pôdy a **geografické a klimatické podmienky**:
 - a) vymedzenie postupov udržateľného obhospodarovania pôdy, [...] v **ktorých sa zohľadňujú** hlavné zásady udržateľného obhospodarovania pôdy stanovené v prílohe III a ktoré sa majú postupne zaviesť na všetkých obhospodarovateľných pôdach, a to na základe výsledkov posúdení pôdy vykonaných v zmysle článku 9, ako aj vymedzenie postupov regenerácie, ktoré sa majú postupne zaviesť [...] v členských štátoch;
 - b) vymedzenie postupov obhospodarovania pôdy a ďalších postupov s negatívnym vplyvom na zdravie pôdy, ktorým sa pôdohospodári majú vyhýbať.

Pri vymedzovaní postupov [...], na ktoré sa odkazuje v tomto odseku, musia členské štáty zohľadniť programy, plány, ciele a opatrenia uvedené v prílohe IV, ako aj najnovšie vedecké poznatky vrátane výsledkov misie „Dohoda o pôde pre Európu“ v rámci programu Horizont Európa.

Členské štáty identifikujú synergie s programami, plánmi a opatreniami stanovenými v prílohe IV. Údaje z monitorovania zdravia pôdy, výsledky posúdení zdravia pôdy, analýza v zmysle článku 9 a [...] **postupy** udržateľného obhospodarovania pôdy sú základným vstupom pre vývoj programov, plánov a opatrení uvedených v prílohe IV.

Členské štáty zabezpečia, aby bol proces vypracovania postupov spomínaných v prvom pododseku otvorený, inkluzívny a účinný a aby sa do neho zapojila dotknutá verejnosť, najmä vlastníci pôdy a pôdohospodári, a aby mali včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa na ich vypracovaní.

2. Členské štáty zabezpečia jednoduchý prístup k nestrannému a nezávislému poradenstvu o udržateľnom obhospodarovaní pôdy, činnostiach v oblasti odbornej prípravy a budovaní kapacít pre pôdohospodárov, vlastníkov pôdy a príslušné orgány.

Členské štáty takisto prijímú tieto opatrenia:

- a) podporu povedomia o viacnásobných strednodobých a dlhodobých prínosoch udržateľného obhospodarovania pôdy a o potrebe udržateľného obhospodarovania pôdy;
 - b) podporu výskumu a uplatňovanie koncepcie holistického obhospodarovania pôdy;
 - c) sprístupnenie pravidelne aktualizovaného mapovania dostupných nástrojov financovania a činností na podporu vykonávania udržateľného obhospodarovania pôdy.
3. Členské štáty pravidelne posudzujú účinnosť opatrení prijatých v súlade s týmto článkom a v prípade potreby tieto opatrenia preskúmajú a revidujú, pričom zohľadnia monitorovanie a posúdenia zdravia pôdy, na ktoré sa odkazuje v článkoch 6 až 9.

[...]

Zásady zmierňovania záberu pôdy

Bez toho, aby bola dotknutá autonómia členských štátov, pokiaľ ide o priestorové plánovanie, členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade [...] novej straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy ako súčasti záberu pôdy na primeranej priestorovej úrovni na ich území [...] zohľadnili tieto zásady:

- a) v čo najväčšej [...] novej miere zabrániť strate schopnosti pôdy poskytovať rozmanité ekosystémové služby vrátane produkcie potravín alebo ju v čo najväčšej novej miere znížiť, a to:
 - i) **čo najväčším znížením plochy pôdy postihnutej [...] stratou priepustnosti pôdy a ničením pôdy [...], najmä podporou opätovného využívania a zmeny účelu nepriepustných pôd, ako sú napríklad existujúce budovy, a**
 - ii) **výberom oblastí, v ktorých by strata ekosystémových služieb bola [...] minimálna, najmä na vážne znehodnotených pôdach, ako sú opustené priemyselné pozemky, a**
 - iii) **realizovaním [...] straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy spôsobom, ktorým sa minimalizuje negatívny vplyv na pôdu, najmä ochranou okolitých pôd alebo zaistením, aby bola strata priepustnosti pôdy v čo najväčšej novej miere zvratná;**
- b) [...] usilovať sa **vykompenzovať [...] v rozumnej miere stratu schopnosti pôdy poskytovať rozmanité ekosystémové služby, a to aj obnovením poskytovania služieb v dôsledku renaturácie, a to podporou spriepustňovania nepriepustných pôd a obnovy zničených pôd.**

Kapitola IV

Obhospodarovanie kontaminovaných lokalít

Článok 12

Postupný prístup založený na riziku

1. Členské štáty **zabezpečia, aby** sa [...] riziká, ktoré potenciálne kontaminované lokality a kontaminované lokality predstavujú pre ľudské zdravie a životné prostredie, **identifikovali, riadili** a udržiavali [...] na prijateľnej úrovni, pričom sa zohľadnia environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy kontaminácie pôdy a opatrení na zníženie rizík prijatých v súlade s článkom 15 [...] ods. 4. **Riziká sa môžu hodnotiť s prihliadnutím na využívanie pôdy počas každého kroku uvedeného v odseku 2.**

Členské štáty stanovia hierarchiu zodpovednosti s cieľom určiť subjekt alebo subjekty zodpovedné za vykonávanie odseku 2 písm. b) a c) pre konkrétnu lokalitu.
2. Členské štáty do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = 4 roky po nadobudnutí účinnosti smernice) zavedú **postupný** prístup založený na riziku, pokiaľ ide o:
 - a) identifikáciu potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 13;
 - b) prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 14;
 - c) **posúdenie rizík špecifických pre danú lokalitu a obhospodarovanie** kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 15;
3. Požiadavky stanovené v odseku 2 nijako neovplyvňujú prísnejšie požiadavky vyplývajúce z právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov.
4. Dotknutá verejnosť by mala dostať včasné a účinné príležitosti na:

- a) [...] **vyjadrenie sa k** vytvoreniu a konkrétnemu uplatňovaniu **postupného** prístupu založeného na riziku v zmysle vymedzenia v tomto článku;
- b) poskytnutie informácií relevantných pre identifikáciu potenciálne kontaminovaných lokalít podľa článku 13 a prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 14 [...];
- c) [...] **poskytnutie informácií na účely** opravy informácií v registri kontaminovaných lokalít a potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 16.

Článok 13

Identifikácia potenciálne kontaminovaných lokalít

1. Členské štáty systematicky [...] identifikujú [...] potenciálne kontaminované lokality.
2. **Na účely identifikácie potenciálne kontaminovaných lokalít vypracujú členské štáty zoznam potenciálne kontaminujúcich činností. Takéto činnosti možno následne klasifikovať alebo priorizovať podľa relevantnosti toho, či môžu spôsobiť kontamináciu pôdy, a to na základe vedeckých dôkazov.** Pri identifikácii potenciálne kontaminovaných lokalít členské štáty v **prípade potreby** zohľadnia tieto kritériá:
 - a) prevádzkovanie aktívnej alebo neaktívnej [...] činnosti, ktorá je potenciálne kontaminujúca;
 - b) prevádzkovanie činnosti uvedenej v prílohe I k smernici 2010/75/EÚ;

- c) prevádzkovanie podniku, na ktorý sa odkazuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ⁶¹;
- d) prevádzkovanie činnosti uvedenej v prílohe III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES⁶²;
- e) výskyt potenciálne kontaminujúcej havárie, pohromy, katastrofy, udalosti alebo úniku;

[...]

- f) [...] **relevantné** informácie vyplývajúce z monitorovania zdravia pôdy, ktoré sa uskutočnilo v súlade s článkami 6, 7 a 8.

[...]

- 3. Členské štáty zabezpečia, aby [...] potenciálne kontaminované lokality **existujúce pred nadobudnutím účinnosti tejto smernice alebo v deň nadobudnutia jej účinnosti** boli do (*Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 10 rokov po nadobudnutí účinnosti smernice [...]*) **identifikované a riadne zaznamenané v registri uvedenom v článku 16** [...].

⁶¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1).

⁶² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

Článok 14

Prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít

1. Členské štáty zabezpečia, aby [...] potenciálne kontaminované lokality identifikované [...] **podľa článku 13** boli predmetom prieskumu pôdy v **súlade s odsekom 2 tohto článku a postupným prístupom založeným na riziku uvedeným v článku 12.**
2. Členské štáty stanovujú pravidlá týkajúce sa [...] **časového rámca**, obsahu, formy a prioritizácie prieskumov pôdy. [...]

Členské štáty môžu za prieskum pôdy považovať východiskové správy a opatrenia na monitorovanie vykonávané v súlade so smernicou 2010/75/EÚ, **ako aj iné prieskumy, ak spĺňajú požiadavky tejto smernice [...].**
3. Členské štáty takisto určujú konkrétne udalosti vedúce k prieskumu, a to [...] v **časovom rámci uvedenom v odseku 2.**

Článok 15

Posúdenie rizika špecifického pre danú lokalitu a obhospodarovanie kontaminovaných lokalít

1. V prípade kontaminovaných lokalít členské štáty stanovujú osobitnú metodiku na [...] **posúdenie** rizík špecifických pre danú lokalitu. Takáto metodika **sa môže** zakladať na **orientačných** fázach a **zásadách** [...] týkajúcich sa posúdenia rizika špecifického pre danú lokalitu, ako sa uvádza v prílohe VI.

2. Členské štáty definujú, čo predstavuje neprijateľné riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie vyplývajúce z kontaminovaných lokalít, pričom zohľadnia existujúce vedecké poznatky, zásadu predbežnej opatrnosti, miestne špecifiká a súčasné a [...] **plánované** využívanie pôdy.
3. V súvislosti s každou kontaminovanou lokalitou [...] **stanovenou** podľa článku 14 alebo iným spôsobom [...] **členské štáty zabezpečia, aby sa [...] vykonalo** špecifické posúdenie súčasného a plánovaného využívania pôdy s cieľom určiť, či kontaminovaná lokalita predstavuje neprijateľné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie.
Ak informácie zhromaždené podľa článku 14 postačujú na vyvodenie záveru, že kontaminácia pôdy nepredstavuje žiadne neprijateľné riziko pre ľudské zdravie ani životné prostredie, alebo na vyvodenie záveru, že je potrebná sanácia pôdy, nemusí sa posúdenie rizika špecifické pre danú lokalitu vykonať.
4. Na základe výsledkov posúdenia, na ktoré sa odkazuje v odseku 3, [...] zabezpečia **členské štáty [...] prijatie a vykonanie** primeraných opatrení, ktorými sa riziká znížia na úroveň, ktorá je prijateľná pre ľudské zdravie a životné prostredie (ďalej len „opatrenia na zníženie rizík“) v **primeranom časovom rámci**.
5. Opatrenia na zníženie rizík môžu pozostávať z opatrení uvedených v prílohe V. Pri rozhodovaní o vhodných opatreniach na zníženie rizík **sa zohľadnia** [...] náklady, prínosy, účinnosť, trvácnosť, **udržateľnosť, zlepšenie zdravia pôdy** a technická uskutočniteľnosť dostupných opatrení na zníženie rizík.
6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20, ktorými sa zmenia prílohy V a VI s cieľom prispôsobiť zoznam opatrení na zníženie rizík a **zásad** na posúdenie rizík špecifických pre danú lokalitu vedeckému a technickému pokroku.

Register

1. Do ... (*Úrad pre publikácie: vložte dátum = 4 roky po nadobudnutí účinnosti smernice*) členské štáty v súlade s odsekom 2 vypracujú register kontaminovaných lokalít a potenciálne kontaminovaných lokalít **zriadený podľa tejto kapitoly**.
2. Register obsahuje informácie uvedené v prílohe VII s **výnimkou informácií, ktorých zverejnenie by mohlo mať nepriaznivý vplyv na verejnú bezpečnosť alebo národnú obranu**.
3. **Členské štáty riadia register alebo naň dohliadajú a zabezpečujú, aby bol [...]** pravidelne [...] preskúmaný a aktualizovaný.
4. Členské štáty **v súlade s článkom 19** verejne sprístupnia register aj informácie uvedené v odsekoch 1 a 2. Príslušný orgán môže zamietnuť alebo obmedziť zverejnenie akýchkoľvek informácií, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/E⁶³S.

Register sa sprístupní vo **forme** online databázy georeferenčných priestorových údajov.

[...]

⁶³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

Kapitola V

Financovanie, informovanie verejnosti a podávanie správ zo strany členských štátov

Článok 17

Financovanie z prostriedkov Únie

Keďže zavedenie monitorovania pôdy, [...] udržateľného obhospodarovania pôdy a regenerácie pôdy a **obhospodarovania kontaminovaných lokalít** má neodmysliteľnú prioritu, vykonávanie tejto smernice treba podporovať prostredníctvom [...] finančných programov Únie v súlade s ich uplatniteľnými pravidlami a podmienkami.

Článok 18

Podávanie správ zo strany členských štátov

1. Členské štáty Komisii a agentúre EEA každých [...] 6 rokov elektronicky oznamujú tieto údaje a informácie:
 - a) údaje a výsledky monitorovania a posudzovania zdravia pôdy, ktoré sa vykonávajú v zmysle článkov 6 až 9;
 - b) analýzu trendov v oblasti zdravia pôdy v súvislosti s deskriptormi uvedenými v častiach A, B a C prílohy I, ako aj v prípade ukazovateľov [...] straty priepustnosti pôdy a **ničenia pôdy**, ktoré sú vymenované v časti D prílohy I, a to v súlade s článkom 9;
 - c) zhrnutie pokroku v oblasti:
 - i) vykonávania zásad udržateľného obhospodarovania pôdy v súlade s článkom 10;

- ii) [...] identifikácie a prieskumu **potenciálne kontaminovaných lokalít**, [...] obhospodarovania kontaminovaných lokalít a **registrácie potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít** v súlade s článkami 12 až 16;

[...]

Prvé správy sa majú predložiť do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] **6 rokov a 6 mesiacov** po nadobudnutí účinnosti smernice).

2. [...] **Členské štáty a Komisia s podporou EEA zabezpečia účinnú výmenu informácií a údajov uvedených v odseku 1, pričom budú rešpektovať štatistickú dôvernosť. Členské štáty tiež zabezpečia, aby Komisia spolu s agentúrou EEA mali včasný a účinný prístup k údajom a informáciám obsiahnutým v registri uvedenom v článku 16.**
- 2a. **Odchyľne od prvého a druhého odseku, ak by zverejnenie určitých údajov a informácií nepriaznivo ovplyvnilo verejnú bezpečnosť alebo národnú obranu, môžu sa členské štáty rozhodnúť, že takéto údaje a informácie nebudú oznamovať, nebudú si ich vymieňať ani nezabezpečia prístup k nim.**
3. Členské štáty poskytnú Komisii online prístup k:
- a) aktuálnemu zoznamu a priestorovému [...] **rozsahu** ich pôdných okrskov a **pôdných jednotiek** uvedených v článku 4 do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] **3 roky a 3 mesiace** po nadobudnutí účinnosti smernice);
- b) aktuálnemu zoznamu príslušných orgánov uvedených v článku 5 do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] **3 roky a 3 mesiace** po nadobudnutí účinnosti smernice);

- c) opatreniam a postupom udržateľného obhospodarovania pôdy uvedeným v článku 10 do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] **5 rokov a 3 mesiace** po nadobudnutí účinnosti smernice).
4. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa stanoví formát a spôsoby predkladania informácií uvedených v odseku 1 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21.

Článok 19

Informovanie verejnosti

1. Členské štáty **sprístupnia** verejnosti [...] **výsledky** získané z monitorovania vykonávaného podľa článku 8[...] a z posúdení uskutočňovaných podľa článku 9 vo **forme súhrnných údajov, ako aj register podľa článku 16** tejto smernice. [...] ⁶⁴

⁶⁴ [...]

2. Komisia zabezpečí, aby **verejnosc' mala pristup k [...]** digitálnemu portálu s údajmi o zdraví pôdy uvedenému v článku 6. [...]⁶⁵⁶⁶

[...]⁶⁷

4. Zverejnenie akýchkoľvek informácií vyžadovaných podľa tejto smernice možno zamietnuť alebo obmedziť, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 4 smernice 2003/4/ES.

- 4a. Ked' Komisia alebo členské štáty používajú na tvorbu európskej štatistiky dôverné údaje, chránia takéto údaje v súlade s pravidlami a opatreniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009. Komisia alebo EEA vyžadujú pred zverejnením dôverných údajov výslovné povolenie orgánu, ktorý údaje zhromaždil.**

⁶⁵ [...]

⁶⁶ [...]

⁶⁷ [...]

Kapitola VI

Delegovanie právomoci a postup výboru

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 8 **ods. 6** [...] a článku 15 **ods. 6** [...] sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 8 **ods. 6** [...] a článku 15 **ods. 6** [...] môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu uskutoční konzultácie s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 8 ods. 6) a [...] článku 15 **ods. 6** [...] nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 21

Výbor

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola VII

Záverečné ustanovenia

Článok 22

Prístup k spravodlivosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby v **súlade s vnútroštátnym právnym systémom** mali **dotknutí** občania z radov verejnosti [...] prístup k prostriedkom preskúmania pred súdom alebo **iným** nezávislým a nestranným orgánom, ktorý je zriadený zákonom, aby mohli vzniesť hmotnoprávnu alebo procesnú námietku týkajúcu sa posúdenia zdravia pôdy, opatrení prijatých v zmysle tejto smernice a akejkolvek nečinnosti príslušných orgánov, **ak je splnená jedna z týchto podmienok:**

- a) **majú dostatočný záujem;**
- b) **ak pretrváva porušovanie práva v prípadoch, keď to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie vyžadujú ako predbežnú podmienku.**

[...]

2. **Spôsobilosť v postupe preskúmania nie je podmienená úlohou, ktorú dotknutý člen verejnosti zohrával počas fázy účasti na rozhodovacích postupoch podľa tejto smernice.**
3. Postup preskúmania [...] musí byť spravodlivý, nestranný a včasný, [...] nesmie byť neúnosne nákladný a musia sa ním zabezpečiť primerané a účinné **mechanizmy nápravy** [...] vrátane **prípadného** súdneho príkazu ukladajúceho povinnosť zdržať sa určitého konania [...].

[...]

[...]

Článok 23a

Podpora zo strany Komisie

- 1. Komisia poskytne členským štátom potrebnú podporu, pomoc a budovanie kapacít, aby mohli plniť svoje povinnosti podľa tejto smernice. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predovšetkým vydáva dokumenty a vedecké nástroje, ktoré môžu členské štáty použiť na to, aby sa im uľahčilo:**
 - a) zriadenie rámca monitorovania podľa článku 6 a určenie ich miest odberu vzoriek podľa článku 8 ods. 1 a 1a a časti A.1 prílohy II;**
 - b) stanovenie udržateľných cieľových hodnôt a prevádzkových spúšťacích hodnôt pre pôdne deskriptory podľa článku 7 ods. 2 a prípadne častí A, B a C prílohy I;**
 - c) určenie svojho zoznamu organických kontaminantov, ktoré sa majú monitorovať podľa článku 7 ods. 3 a časti B prílohy I, s možnosťou zohľadniť orientačný zoznam sledovaných látok kontaminantov v pôde, ktorý má Komisia vypracovať podľa článku 7 ods. 5a;**
 - d) posúdenie oblasti, ktorým nehrozí riziko salinizácie a ktoré možno vylúčiť z meraní elektrickej vodivosti podľa článku 8 ods. 2 a časti A prílohy I;**
 - e) vykonávanie odberu vzoriek pôdnych deskriptorov *in situ* podľa článku 8 ods. 2 a časti A.2 prílohy II;**

- f) určenie hodnôt ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy podľa článku 8 ods. 2a a časti C prílohy II;
- g) určenie alebo odhad hodnôt pôdných deskriptorov podľa článku 8 ods. 3 a časti B prílohy II;
- h) identifikovanie a posúdenie kritickej straty ekosystémových služieb podľa článku 9 ods. 3 pododseku 1 a vplyv straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy na stratu ekosystémových služieb podľa článku 9 ods. 3 pododseku 2;
- i) identifikovanie potenciálne kontaminovaných lokalít a zostavenie zoznamu potenciálne kontaminujúcich činností podľa článku 13; a
- j) stanovenie osobitnej metodiky posudzovania špecifických rizík kontaminovaných lokalít, pričom sa zohľadnia spoločné postupy, metodiky a toxikologické údaje podľa článku 15.

Dokumenty a vedecké nástroje uvedené v prvom pododseku sa poskytnú, pokiaľ ide o:

- i) písmeno h), do 1 roku od nadobudnutia účinnosti tejto smernice;
- ii) písmená c), e) a j), do 18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice;
- iii) písmeno i), do 2 rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice;
- iv) písmená d), f) a g) do 3 rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice;
- v) písmeno h), do 4 rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Tieto dokumenty a vedecké nástroje môžu mať formu usmernení.

- 2. Komisia organizuje pravidelnú výmenu informácií, skúseností a najlepších postupov medzi členskými štátmi a prípadne inými stranami, pokiaľ ide o uplatňovanie tejto smernice a informovanie verejnosti o výsledkoch získaných monitorovaním a posudzovaním zdravia pôdy. Prvá výmena sa uskutoční do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti smernice.**

Komisia uverejní výsledky výmeny informácií, skúseností a najlepších postupov týkajúcich sa týchto a iných relevantných tém a v prípade potreby poskytne členským štátom odporúčania alebo usmernenia.

Hodnotenie a preskúmanie

1. Komisia do (*Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 7 rokov a 6 mesiacov po nadobudnutí účinnosti smernice*) vykoná hodnotenie tejto smernice, aby posúdila pokrok pri dosahovaní jej cieľov a potrebu zmeniť ustanovenia s cieľom stanoviť konkrétnejšie požiadavky, aby sa **dosiahli ciele tejto smernice** [...]. V hodnotení sa okrem iného zohľadnia tieto prvky:
 - a) skúsenosti získané pri vykonávaní tejto smernice;
 - b) údaje a informácie uvedené v článku 18;
 - c) relevantné vedecké a analytické údaje vrátane výsledkov výskumných projektov financovaných z prostriedkov Únie;
 - d) analýza nedostatkov pri plnení cieľa zdravých pôd do roku 2050;
 - e) analýza potenciálnej potreby prispôsobiť ustanovenia tejto smernice vedeckému a technickému pokroku, najmä s ohľadom na tieto prvky:
 - i) vymedzenie zdravých pôd;
 - ii) stanovenie kritérií pre pôdne deskriptory uvedené v časti C **prílohy I a ukazovatele straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy uvedené v časti D prílohy I**;
 - iii) doplnenie nových pôdných deskriptorov na účely monitorovania.
2. Komisia predloží správu o hlavných zisteniach hodnotenia podľa odseku 1 Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 25

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do ... (Úrad pre publikácie: vložte dátum = [...] 3 roky po nadobudnutí účinnosti smernice). Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze určia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 26

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 27

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I**PÔDNE DESKRIPTORY, KRITÉRIÁ PRE ZDRAVÝ STAV PÔDY A [...] UKAZOVATELE
STRATY PRIEPUSTNOSTI PÔDY A ZNIČENIA PÔDY**

Na účely tejto prílohy sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. **„prírodná krajina“ je oblasť, v ktorej prevládajú prírodné procesy a ľudské zásahy sú minimálne alebo žiadne, pričom primárne ekologické funkcie a druhové zloženie nie sú podstatne zmenené [...];**
2. **„čistá [...] strata priepustnosti“ je výsledok [...] straty priepustnosti pôdy mínus [...] spriepustnenie;**
3. **„sídlná plocha“ v zmysle vymedzenia v usmerneniach IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov;**
- 3a. **„organické pôdy“ a „minerálne pôdy“ v zmysle vymedzenia v usmerneniach IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov.**

Aspekt degradácie pôdy	Pôdny deskriptor ⁶⁸	Kritériá pre zdravý stav pôdy – nezáväzné udržateľné cieľové hodnoty ⁶⁹	Pôdne plochy, ktoré majú výnimku zo splnenia súvisiaceho kritéria
Časť A: pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni Únie			
Salinizácia ⁷⁰	elektrická vodivosť (deciSiemens na meter)	< 4 dS m ⁻¹ pri použití metódy extrakcie nasýtenej pôdnej pasty (ECe), alebo ekvivalentné kritérium pri použití inej metódy	prirodzene slané pôdne plochy, oblasti s pravidelnými záplavami spôsobenými zaplaveniami morom a oblasti vystavené morskému aerosólu [...]
[...]	[...]	[...]	[...]
strata organického uhlíka v pôde	koncentrácia organického uhlíka v pôde (g na kg)	– dodržiavanie cieľových hodnôt stanovených pre takéto pôdy na vnútroštátnej úrovni v súlade s článkom 4 ods. 1 a 2 a článkom 9 ods. 4 nariadenia (EÚ) .../... ⁺	bez výnimiek

⁶⁸ Minimálne kritériá metodiky odberu vzoriek pôdnych deskriptorov *in situ* sú stanovené v časti A.2 prílohy II a podrobnejšie opísané pri uplatňovaní článku 23a

⁶⁹ Metodika stanovovania udržateľných cieľových hodnôt a prevádzkových spúšťacích hodnôt pre pôdne deskriptory uvedené v časti A, B a, ak je to možné, v časti C prílohy I sú podrobnejšie opísané pri uplatňovaní článku 23a.

⁷⁰ Meranie elektrickej vodivosti možno vylúčiť v oblastiach, ktorým nehrozí riziko salinizácie. Metodika posudzovania oblastí, ktorým nehrozí riziko salinizácie, je podrobnejšia opísaná pri uplatňovaní článku 23a.

⁺ Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia o obnove prírody nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022) 304.

		– v prípade minerálnych pôd: pomer organického uhlíka v pôde a ílovitej pôdy > 1/13 [t. j. obsah organického uhlíka v pôde k obsahu ílovitej frakcie (frakcia s priemerom menším ako 0,002 mm)]; Očakáva sa, že členské štáty [...] uplatnia korekčné faktory na pomer, pokiaľ je to odôvodnené špecifickými pôdnymi typmi alebo klimatickými podmienkami, pričom zohľadnia súvislosť so štrukturálnou stabilitou. [...]	neobhospodarované pôdy na plochách prírodnej krajiny
zhutnenie podornice			neobhospodarované pôdy na plochách prírodnej krajiny a na plochách s prirodzene zhutnenými pôdami

[...]	objemová hmotnosť v podornici [...] (g na cm³)	textúra pôdy ⁷¹	rozsah
		piesočnaté, hlinito-piesočnaté, piesočnato-hlinité a hlinité pôdy	<1,80
		piesočnato-ílovito-hlinité, hlinité, ílovito-hlinité, prachovité a prachovito-hlinité pôdy	<1,75
		prachovito-hlinité a prachovito-ílovito-hlinité pôdy	<1,65
		piesočnato-ílovité, prachovito-ílovité, ílovito-hlinité pôdy s 35 – 45 % podielom ílu	<1,58
		ílovitá pôda	<1,47
Členské štáty môžu uplatňovať rôzne triedy textúry alebo hodnoty zodpovedajúce úrovniám, ktoré sa považujú za problém pri vývoji systému zakoreňovania rastlín.			
[...]			

⁷¹ V zmysle vymedzenia v dokumente[...] **IUSS Working Group WRB. 2022. Svetová referenčná databáza pre pôdne zdroje. Medzinárodný systém klasifikácie pôd na pomenovanie pôd a vytváranie vysvetliviek pre mapy pôd. štvrté vydanie. Medzinárodná únia pôdoznaleckých vied (IUSS), Viedeň, Rakúsko.**

	nepovinné: nasýtená hydraulická vodivosť – Ksat (cm/deň) vzdušná kapacita (%)	$\geq 10 \text{ cm/deň}^{72}$ Členské štáty môžu prispôbiť túto hodnotu svojim miestnym pôdnym podmienkam. $\geq 5 \%^{74}$ Členské štáty môžu prispôbiť túto hodnotu svojim miestnym pôdnym podmienkam.	
--	--	---	--

⁷² Lebert, M., Böken, H., Glante, F., 2007, Soil compaction—indicators for the assessment of harmful changes to the soil in the context of the German Federal Soil Protection Act (Zhutnenie pôdy – ukazovatele posudzovania škodlivých zmien pôdy v kontexte nemeckého spolkového zákona o ochrane pôdy), Journal of Environmental Management 82(3): s. 388 – 397.

Časť B: pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni členského štátu			
nadmerný obsah živín v pôde	extrahovateľný fosfor (mg na kg)	<„maximálna hodnota“; [...] Členské štáty vymedzia svoju vlastnú „maximálnu hodnotu“ na úrovni, ktorá by neviedla k poškodeniu životného prostredia a ľudského zdravia.	[...] neobhospodarované pôdy na plochách prírodnej krajiny
erózia pôdy	miera erózie pôdy (tony na hektár ročne)	<„maximálna hodnota“; [...] Členské štáty vymedzia svoju vlastnú „maximálnu hodnotu“ na úrovni, ktor by neviedla k poškodeniu životného prostredia a ľudského zdravia.	pustiny a plochy prírodnej krajiny, pokiaľ nepredstavujú značné riziko katastrof

kontaminácia pôdy	– koncentrácia ťažkých kovov v pôde: As, Sb, Cd, Co, Cr (spolu), [...], Cu, Hg, Pb, Ni, Tl, V, Zn ([...] mg na kg) koncentrácia vybraných organických kontaminantov, ktoré stanovili členské štáty, pričom sa zohľadňujú existujúce koncentračné limity, napr. pre kvalitu vody a emisie do ovzdušia podľa právnych predpisov Únie	Dostatočné uistenie získané na základe vzorky pôdy z miesta odberu, identifikácie a prieskumu kontaminovaných lokalít či iných relevantných informácií, že kontaminácia pôdy nepredstavuje žiadne neprijateľné riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie. Pri posudzovaní rizika by sa mali zohľadňovať prirodzené a antropogénne požadované úrovne. Ak je prirodzené pozadie jediným dôvodom, ktorý vedie k neprijateľným rizikám, takáto pôda by sa mala považovať za pôdu spĺňajúcu kritériá zdravej pôdy za predpokladu, že sa s ňou hospodári takým spôsobom, že neexistuje žiadne neprijateľné riziko pre ľudské zdravie. Biotopy s prirodzene vysokou koncentráciou ťažkých kovov, ktoré sú zahrnuté v prílohe I k smernici Rady 92/43/EHS⁷³, budú naďalej chránené.	bez výnimiek
-------------------	--	---	--------------

⁷³ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

zníženie zadržiavania vody [...] a vsakovania [...] v pôde	Zadržiavanie vody: – vodozadržná kapacita príslušnej vzorky pôdy (%) vody/celkovej pôdy (objem alebo hmotnosť) [...] vsakovanie vody: - nasýtená hydraulická vodivosť – Ksat (cm/deň) - vzdušná kapacita (%)	Odhadovaná hodnota celkovej vodozadržnej kapacity, nasýtenej hydraulickej vodivosti a vzdušnej kapacity pôdnej [...] jednotky presahuje minimálnu prahovú hodnotu a môže sa posúdiť aj v rámci povodia alebo čiastkového povodia, pričom sa zohľadnia vodné procesy, ktoré na tejto úrovni prebiehajú. [...]. Minimálnu prahovú hodnotu stanovia (v tonách) členské štáty na príslušnej úrovni [...] v takej hodnote, aby sa zmiernili vplyvy povodní po silných dažďoch alebo obdobiach nízkej vlhkosti pôdy v dôsledku súch.	bez výnimiek
strata organického uhlíka v pôde	zásoby organického uhlíka v pôde (tC ha⁻¹) nepovinné: koncentrácia organického uhlíka v pôde (g na kg)	Prispievať k národným cieľom v oblasti čistých odstránených emisií skleníkových plynov v sektore LULUCF, ako sa uvádza v článku 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 841/2018. >„minimálna hodnota“; „minimálnu hodnotu“ stanoví členský štát podľa textúry pôdy	bez výnimiek

<i>Časť C: pôdne deskriptory bez kritérií</i>	
Aspekt degradácie pôdy	Pôdny deskriptor
nadmerný obsah živín v pôde	celkový dusík v pôde (mg g ⁻¹) Pomer organického uhlíka k dusíku v pôde
acidifikácia	kyslosť pôdy (pH) Členské štáty si môžu vybrať aj voliteľný deskriptor: – nasýtenie zásadami [t. j. (Ca + Mg + K)/skutočná kationová výmenná kapacita]
zhutnenie ornice	objemová hmotnosť v ornici (A-horizont ⁷⁴) (g cm ⁻³) nepovinné nasýtená hydraulická vodivosť (cm/deň) vzdušná kapacita (%)
strata biodiverzity pôdy	[...] Členské štáty [...] vyberú aspoň jeden [...] pôdny deskriptor pre biodiverzitu, ako je okrem iného : – metačiarové kódovanie DNA baktérií, húb, jednobunkovcov a zvierat – analýza fosfolipidových mastných kyselín (PFLA) , – abundancia a rozmanitosť hĺstovcov, [...] – abundancia a rozmanitosť dážďoviek (v ornej pôde), – abundancia a rozmanitosť chvostoskokov , – abundancia a rozmanitosť miestnych druhov mravcov , – bakteriálna rozmanitosť založená na DNA , – biologická kvalita pôdy na základe článkonožcov (QBS-ar) – prítomnosť inváznych nepôvodných druhov a rastlinných škodcov.

⁷⁴ V zmysle vymedzenia v kapitole 5 dokumentu organizácie FAO Guidelines for soil description (Usmernenia k opisu pôdy) (<https://www.fao.org/3/a0541e/a0541e.pdf>).

nepovinné: strata biologickej aktivity v pôde	Členské štáty si môžu vybrať pôdne deskriptory pre biologickú aktivitu, ako sú okrem iného: - bazálna respirácia pôdy ($\text{mm}^3 \text{O}_2 \text{g}^{-1} \text{hr}^{-1}$) pri suchej pôde, - mikrobiálna biomasa, - respirácia pôdy, - enzýmová aktivita.
---	---

Časť D: [...] ukazovatele straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy	
Aspekt degradácie pôdy	Ukazovatele straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy
[...] Strata priepustnosti pôdy a zničenie pôdy	Celkové [...] nepriepustné pôdy a zničené pôdy (km² a % plochy členského štátu) Strata priepustnosti pôdy a zničenie pôdy, spriepustnenie, čistá strata priepustnosti (priemer za rok – v km² a % plochy členského štátu) [...] Celková sídelná plocha (km² a % plochy členského štátu) Zmena využívania pôdy na sídelnú plochu alebo zo sídelnej plochy na iné využitie (priemer za rok – v km² a % plochy členského štátu) [...] Členské štáty môžu takisto merať iné súvisiace dobrovoľné ukazovatele, ako je: – premena pôdy na umelé plochy – fragmentácia územia, – miera recyklácie územia, – záber pôdy na účely obchodných činností, logistických centier, obnoviteľných zdrojov energie, povrchov (napríklad letísk), ciest, baní, – následky [...] straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy, napríklad vyčíslenie straty ekosystémových služieb, zmena intenzity povodní.

PRÍLOHA II

METODIKY

Časť A: Metodika určovania miest odberu vzorky a výberového zisťovania

Činnosť	Minimálne metodické kritériá
1. Určenie miest odberu vzoriek pôdy (výberové zisťovanie) na posúdenie zdravia pôdy	Výberové zisťovanie má vychádzať z úplnej opory výberu, ktorá obsahuje najlepšie dostupné informácie o rozdelení pôdných vlastností vrátane informácií vyplývajúcich z [...] relevantných [...] meraní podľa článku 8 ods. 2 a 2a [...]. Systém odberu vzorky je stratifikovaný náhodný výber vzorky optimalizovaný podľa najlepších dostupných informácií o variabilite deskriptorov zdravia pôdy a stratifikácia je založená na pôdných jednotkách stanovených v súlade s článkom 4 ods. 2. Miesta odberu vzoriek súvisiace s meraniami uvedenými v článku 8 ods. 2a sa môžu čiastočne alebo úplne zohľadniť v systéme odberu vzoriek bez ohľadu na ich súvisiaci návrh. Počet a umiestnenie [...] miest odberu vzoriek [...] predstavuje variabilitu vybraných pôdných deskriptorov v rámci pôdných jednotiek s maximálnou percentuálnou chybovosťou (alebo variačným koeficientom) v hodnote 5 % [...]. [...] Pridelenie a veľkosť vzorky sa stanovujú pomocou vhodných postupov (napr. Bethelovho algoritmu – Bethel, 1989⁷⁵), ktoré umožňujú zohľadniť požadovanú maximálnu chybovosť odhadu. Výberové zisťovanie navrhnuté členskými štátmi pre každý cyklus monitorovania sa môže zmeniť alebo zostať nezmenené. Určovanie miest odberu vzoriek pôdy je podrobnejšie opísané pri uplatňovaní článku 23a.
2. Výberové zisťovanie	Vzorky by sa mali odoberať na presne stanovených miestach odberu vzoriek pokiaľ odberu vzoriek

⁷⁵ Bethel, J. 1989. „Sample Allocation in Multivariate Surveys“ (Pridelovanie vzoriek v zisťovaniach s viacerými premennými). Survey Methodology č. 15, s. 47 – 57.

v teréne	z týchto miest nebránia riadne odôvodnené okolnosti, ako napríklad pôda nasýtená vodou alebo vysoký obsah hornín. Ak sa odoberajú súhrnné vzorky pôdy, musia byť zmesou najmenej piatich podvzoriek. Pri odbere vzoriek pôdy v nezalesnených oblastiach by sa z povrchu mali odstrániť zvyšky a organický odpad. Pri odbere vzoriek pôdy v zalesnených oblastiach by sa lesná pôda, ak je to relevantné, rozdelená na hrabanku a organickú vrstvu, mala vzorkovať samostatne a mala by sa zaznamenať ich hrúbka a hmotnosť. Pri odbere vzoriek alebo podvzoriek pre súhrnnú vzorku by sa tieto vzorky mali odobrať do hĺbky najmenej 30 cm pôdy. Mali by sa zaznamenať informácie ako typ pôdy a ak je to možné genetické pôdne horizonty. Podvzorky by sa mali zmiešať, aby sa získala homogénna súhrnná vzorka. Odber vzoriek sa môže vykonávať podľa pevne stanovenej hĺbky alebo horizontu, ale údaje sa vykazujú podľa pevne stanovenej hĺbky. Vzorky objemovej hmotnosti by mali byť nenarušené vzorky odobraté v príslušnej hĺbke vrátane hĺbky pod 30 cm v prípade podornice. Vzorky súvisiace so zhutnením pôdy (nasýtená hydraulická vodivosť a vzdušná kapacita) môžu byť rovnaké nenarušené vzorky ako vzorky odobraté pre objemovú hmotnosť. <u>Ak vysoký obsah hrubých fragmentov v pôde bráni odberu vzoriek, odber vzoriek na účely merania objemovej hmotnosti sa môže v tejto lokalite vylúčiť.</u> Výberové zisťovanie v teréne je podrobnejšie opísané pri uplatňovaní článku 23a, a to aj vrátane spôsobu riešenia špecifických situácií, ako sú plytké pôdy a rôzne hĺbky odberu vzoriek.
------------------------	---

Časť B: Metodika na určenie alebo odhadovanie hodnôt pôdných deskriptorov

Keď je stanovená referenčná metodika, použije sa buď táto metodika, **alebo rovnocenná metodika**, alebo iná metodika, za predpokladu, že je dostupná vo vedeckej literatúre alebo verejne dostupná, pričom vtedy musí byť k dispozícii transferová funkcia.

Ak je k dispozícii metodika CEN, uprednostňuje sa pred referenčnou metodikou.
V tomto prípade sa pôvodná referenčná metodika považuje za rovnocennú metodiku.

Pôdny deskriptor	Referenčná metodika	Minimálne metodické kritériá	Požaduje sa overená transferová funkcia (ak sa používa iná ako referenčná metodika)?
textúra pôdy (obsah ílu, prachu a piesku potrebný na určenie iných deskriptorov a súvisiacich rozsahov)	[...] ISO 11277 [...] určenie rozdelenia veľkosti častíc v minerálnej hmote pôdy – metóda preosievania a sedimentácie [...]		ÁNO
elektrická vodivosť	možnosť 1: ISO 11265 stanovenie špecifickej elektrickej vodivosti možnosť [...] 2: metóda extrakcie nasýtenej pôdnej pasty (ECe) (FAO SOP: GLOSOLAN-SOP-08 ⁷⁶) [...]		ÁNO
miera erózie pôdy		Pri odhadovaní miery erózie pôdy by sa mali zohľadniť všetky opatrenia prijaté na zníženie alebo vykompenzovanie rizika erózie vrátane zmierňujúcich opatrení po požiaroch. Do odhadu miery erózie pôdy treba zahrnúť všetky relevantné procesy erózie, ako je erózia spôsobená vodou, vetrom, zberom plodín a obrábaním pôdy. Pri posudzovaní erózie pôdy	neuplatňuje sa [...]

⁷⁶ <https://www.fao.org/3/cb3355en/cb3355en.pdf>.

		spôsobenej vodou treba vziať do úvahy tieto faktory: – vlastnosti pôdy (napr. erodovateľnosť, tvorba pôdnej krusty, drsnosť povrchu pôdy, skeletovitosť), – klímu (napr. erozivita dažďa – intenzita a trvanie [...]), – topografiu (napr. strmosť a dĺžku svahu), – vegetačný porast, typ plodín, využívanie pôdy a postupy obhospodarovania na kontrolu či zníženie erózie, – postupy obhospodarovania (napr. krycie plodiny, obmedzené obrábanie pôdy, mulčovanie atď.), – spálené plochy. Pri posudzovaní erózie pôdy spôsobenej vetrom treba vziať do úvahy tieto faktory: – vlastnosti pôdy (napr. erodovateľnosť), – klímu (napr. vlhkosť pôdy, rýchlosť vetra, odparovanie), – vegetáciu (napr. typ plodín), – postupy obhospodarovania na kontrolu alebo zníženie erózie (napr. vetrolamy). Erózia pôdy prostredníctvom postupov	
--	--	--	--

		obhospodarovania pôdy, ako je obrábanie pôdy alebo vývoz biomasy, sa kvantitatívne posudzuje na základe metodiky dostupnej vo vedeckej literatúre alebo verejne dostupnej.	
organický uhlík v pôde	ISO 10694 [...] stanovenie organického a celkového uhlíka po suchom spaľovaní, pričom sa zabezpečí spaľovanie všetkého uhlíka. Uhlík v uhličitanoch by sa mal stanoviť pomocou normy ISO 10693 a organický uhlík by sa mal vyjadriť ako rozdiel.		ÁNO
zásoby organického uhlíka v pôde	Metodika stanovená v prílohe V k nariadeniu 2018/1999 v súlade s usmerneniami IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov		ÁNO
objemová hmotnosť v podornici [...]	ISO 11272 [...] na stanovenie objemovej hmotnosti suchej hlušiny Ak bol zvolený ekvivalentný parameter, metodikou je buď európska, alebo medzinárodná norma, ak je dostupná; ak takáto norma nie je k dispozícii, zvolená metodika musí byť dostupná buď vo vedeckej literatúre, alebo verejne.	Metodiku možno spresniť v závislosti od podielu hrubých fragmentov.	ÁNO
extrahovateľný fosfor	Uprednostňovaná: ISO 11263 [...] pre spektrometrické stanovenie fosforu rozpustného v roztoku hydrogénuhličitanu		ÁNO

	sodného (P-Olsen) Ako alternatívu možno použiť aj iné metódy.		
– koncentrácia ťažkých kovov v pôde: As, Sb, Cd, Co, Cr (spolu), [...], Cu, Hg, Pb, Ni, Tl, V, Zn – koncentrácia vybraných organických kontaminantov vymedzených členskými štátmi, pričom sa zohľadňujú existujúce právne predpisy Únie [...] (napr. v oblasti kvality vody alebo pesticídov)	[...] ISO 54321: Aqua Regia Prípadne: biologicky dostupné frakcie kontaminantov, ako napríklad ISO 17586 s použitím zriedenej kyseliny dusičnej.	uplatňovanie európskych alebo medzinárodných noriem, ak sú dostupné; ak takáto norma nie je k dispozícii, zvolená metodika musí byť dostupná buď vo vedeckej literatúre, alebo verejne	ÁNO neuplatňuje sa, ak nie sú k dispozícii európske alebo medzinárodné normy [...]
Vodozadržná kapacita pôdy, vzdušná kapacita a nasýtená hydraulická vodivosť	Metodika na stanovenie hodnoty pre jedno miesto odberu vzorky: 1. vodozadržná kapacita pôdy a vzdušná kapacita možnosť 1: LABORATÓRIUM: ISO 11274 [...] na určenie vlastností zadržiavania vody; možnosť 2: ODHAD: uplatňovanie [...] granulometrického zloženia, objemovej hmotnosti, [...] koncentrácie organického uhlíka v pôde. 2. nasýtená hydraulická vodivosť:	Minimálne kritériá pre odhad celkovej vodozadržnej kapacity pôdy, vzdušnej kapacity a nasýtenej hydraulickej vodivosti v pôdnej jednotke [...] alebo na úrovni povodia alebo čiastkového povodia: – v prípade plochy s priepustnými alebo nezničenými pôdami [...] treba odhadnúť celkovú hodnotu vodozadržnej kapacity pôdy, vzdušnej kapacity a nasýtenej hydraulickej vodivosti, – v prípade plochy [...] so stratou priepustnosti pôdy	ÁNO (v prípade bodovej hodnoty)

	možnosť 1: LABORATÓRIUM: ISO 17313: stanovenie hydraulickéj vodivosti nasýtených pórovitých materiálov možnosť 2: ODHAD: použitie pedotransferových funkcií, čo si vyžaduje vstupné údaje špecifické pre pôdu, ako je granulometrické zloženie, objemová hmotnosť, koncentrácia organického uhlíka v pôde.	a zničenou pôdou treba zvážiť nastavenie vodozádržnej kapacity pôdy, vzdušnej kapacity a nasýtenej hydraulickéj vodivosti nepriepustných plôch na nulovú hodnotu, pričom sa stredné hodnoty úmerne pridelia polopriepustným a iným umelo vytvoreným plochám.	
dusík v pôde	možnosť 1 ISO 11261 [...] na stanovenie celkového obsahu dusíka v pôde s použitím upravenej Kjeldahlovej metódy možnosť 2 ISO 13878: stanovenie celkového dusíka pri suchom spaľovaní		ÁNO
kyslosť pôdy	ISO 10390 [...] na stanovenie pH v extrakte H₂O, KCl a CaCl₂ [...]		ÁNO
Nasýtenie zásadami a vymeniteľné koncentrácie sodíka, draslíka, vápnika a horčíka	ISO 11260: stanovenie skutočnej kationovej výmennej kapacity a úrovne nasýtenia zásadami pomocou BaCl₂		ÁNO

objemová hmotnosť v „ornici“ (A- horizont ⁷⁷)	ISO 11272 [...] na stanovenie objemovej hmotnosti suchej hľušiny	Metodiku možno spresniť v závislosti od podielu hrubých fragmentov.	ÁNO
[...] deskriptory spojené s biodiverzitou pôdy a biologickou aktivitou [...]	[...]	Uplatňovanie európskych alebo medzinárodných noriem, ak sú dostupné; ak takáto norma nie je k dispozícii, zvolená metodika musí byť dostupná buď vo vedeckej literatúre, alebo verejne.	[...] v prípade iných deskriptorov biodiverzity pôdy: neuplatňuje sa [...]

⁷⁷ V zmysle vymedzenia v kapitole 5 dokumentu organizácie FAO Guidelines for soil description (Usmernenia k opisu pôdy) (<https://www.fao.org/3/a0541e/a0541e.pdf>).

Časť C: minimálne metodické kritériá na určenie hodnôt [...] ukazovateľov straty priepustnosti pôdy a ničenia pôdy

[...]

– Pokiaľ ide o ukazovatele straty priepustnosti pôdy a zničenia pôdy, musia byť použité metodiky v súlade s vymedzeniami stanovenými v článku 3 a prílohe I. Takéto metodiky využívajú aspoň produkty programu Copernicus alebo, pokiaľ možno, najlepšie dostupné údaje vrátane snímok z diaľkového snímania, ktoré sa doplnia o príslušné národné inventúry.

– pokiaľ ide o ukazovateľ sídelnej plochy, môžu členské štáty použiť údaje zozbierané podľa nariadenia (EÚ) 2018/841 za predpokladu, že sa takéto údaje nahlasujú na úrovni okresov.

[...]

– Zvolené metodiky musia byť dostupné buď vo vedeckej literatúre, alebo verejne.

PRÍLOHA III

USMERŇUJÚCE ZÁSADY UDRŽATEĽNÉHO OBHOSPODAROVANIA PÔDY

Uplatňujú sa tieto zásady:

- a) predchádzať tomu, aby pôda zostala nepokrytá, a to vytvorením a údržbou vegetačnej pokrývky pôdy, najmä v období environmentálnej citlivosti;
- b) minimalizovať fyzické narušenie pôdy;
- c) predchádzať vstupu alebo vypusteniu látok do pôdy, ak takéto látky môžu byť škodlivé pre ľudské zdravie alebo životné prostredie či spôsobiť degradáciu zdravia pôdy;
- d) zabezpečiť, aby bolo používanie strojov prispôsobené sile pôdy, a zaistiť obmedzenie počtu a frekvencie operácií na pôde, aby nepredstavovali hrozbu pre zdravie pôdy;
- e) pri aplikácii hnojiva zabezpečiť úpravu v súlade s potrebami rastlín a stromov v danej lokalite a v príslušnom období a v súlade so stavom pôdy a uprednostňovať obehové riešenia, ktorými sa zvyšuje obsah organických látok;
- f) v súvislosti so zavlažovaním maximalizovať efektívnosť zavlažovacích systémov a riadenia zavlažovania s cieľom zabezpečiť, aby pri používaní recyklovanej odpadovej vody kvalita vody spĺňala požiadavky stanovené v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741⁷⁸ a aby pri používaní vody z iných zdrojov nedochádzalo k degradácii zdravia pôdy;
- g) zaistiť ochranu pôdy prostredníctvom vytvorenia a udržiavania vhodných krajinných prvkov na úrovni krajiny;⁷⁹
- h) pri pestovaní plodín, rastlín a stromov používať druhy adaptované na lokalitu, ak tým možno predísť degradácii pôdy alebo prispieť k zlepšeniu zdravia pôdy, pričom sa takisto zohľadňuje adaptácia na zmenu klímy;
- i) zabezpečiť optimalizovanú úroveň obsahu vody v organických pôdach [...] s **cieľom zabrániť negatívnemu vplyvu na** štruktúru a zloženie takýchto pôd [...],⁸⁰
- j) v súvislosti s pestovaním plodín zabezpečiť striedanie a rozmanitosť plodín, pričom sa vezmú do úvahy rôzne čeláde plodín, koreňové systémy, potreby týkajúce sa vody a živín a integrovaná ochrana proti škodcom;

⁷⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/741 z 25. mája 2020 o minimálnych požiadavkách na opätovné využívanie vody (Ú. v. EÚ L 177, 5.6.2020, s. 32).

⁷⁹ Táto zásada sa neuplatňuje na lesné pôdy.

⁸⁰ Táto zásada sa neuplatňuje na mestské pôdy.

- k) upraviť pohyb hospodárskych zvierat a ich čas pastvy, pričom sa zohľadnia druhy zvierat a hustota stáda, aby sa neohrozilo zdravie pôdy a aby neklesla schopnosť pôdy poskytovať krmivo rastlinného pôvodu;
- l) v prípade, že je známa [...] strata jednej alebo viacerých funkcií, čím sa značne znižuje schopnosť pôdy poskytovať ekosystémové služby, treba uplatňovať zacielené opatrenia na [...] **obnovu** uvedených pôdných funkcií.

PRÍLOHA IV

PROGRAMY, PLÁNY, CIELE A OPATRENIA UVEDENÉ V ČLÁNKU 10

1. Národné plány obnovy prírody vypracované v súlade s nariadením .../...⁸¹+
2. Strategické plány, ktoré majú vypracovať členské štáty podľa spoločnej poľnohospodárskej politiky v súlade s nariadením (EÚ) 2021/2115.
3. Kódex vhodných postupov v poľnohospodárstve a akčné programy pre navrhnuté ohrozené pásma prijaté v zmysle smernice 91/676/EHS.
4. Ochranné opatrenia a prioritný akčný rámec zriadený pre lokality sústavy Natura 2000 v súlade so smernicou 92/43/EHS.
5. Opatrenia na dosiahnutie dobrého ekologického a chemického stavu útvarov povrchovej vody a dobrého chemického a kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody, ktoré sú zahrnuté do plánov manažmentu povodia pripravených podľa smernice 2000/60/ES.
6. Opatrenia na manažment povodňových rizík obsiahnuté v plánoch manažmentu povodňového rizika vypracovaných v súlade so smernicou 2007/60/ES.
7. Plány riadenia stavov sucha, na ktoré sa odkazuje v stratégii Únie pre adaptáciu na zmenu klímy.
8. Národné akčné programy zavedené v súlade s Dohovorom OSN o boji proti dezertifikácii.
9. Cieľové hodnoty stanovené podľa nariadenia (EÚ) 2018/841.
10. Cieľové hodnoty stanovené podľa nariadenia (EÚ) 2018/842.
11. Národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia vypracované podľa smernice (EÚ) 2016/2284 a monitorované údaje týkajúce sa vplyvov znečistenia ovzdušia na ekosystémy, ktoré boli oznámené v uvedenej smernici.
12. Integrované národné energetické a klimatické plány vytvorené v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999.
13. Posúdenia rizík a plánovanie riadenia rizika katastrof v zmysle rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

⁸¹ + Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia o obnove prírody nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022) 304.

14. Národné akčné plány prijaté v súlade s článkom 8 nariadenia .../...⁸²+
15. **Národné akčné plány prijaté v súlade s článkom 4 smernice 2009/128/ES.**
16. **Opatrenia na zmiernenie a zníženie rizika uvedené v posúdeniach vplyvov na životné prostredie vykonaných podľa smernice 2011/92/EÚ v prípade plánov a projektov, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na pôdu.**

⁸² + Úrad pre publikácie: vložte do textu číslo nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o udržateľnom používaní prípravkov na ochranu rastlín a o zmene nariadenia (EÚ) 2021/2115 nachádzajúceho sa v dokumente COM(2022) 305.

PRÍLOHA V

ORIENTAČNÝ ZOZNAM OPATRENÍ NA ZNÍŽENIE RIZÍK

1. Techniky sanácie na sanáciu in-situ alebo ex-situ:
 - a) techniky fyzikálnej sanácie:
 - a) extrakcia pôdnych pár, prevzdušňovanie vŕhaním vzduchu;
 - b) tepelné ošetrovanie, vstrekovanie pary, tepelná desorpcia, vitrifikácia;
 - c) pranie a premývanie pôdy;
 - d) [...]
 - e) odstraňovanie kvapalnej vrstvy;
 - f) [...]
 - b) techniky biologickej sanácie:
 - a) stimulácia aeróbnej alebo anaeróbnej degradácie: biosanácia, biostimulácia, bioaugmentácia, bioventilácia (bioventing) a bioareácia (biosparging);
 - b) fytoextrakcia, fytovolatilizácia, fytodegradácia;
 - c) kompostovanie, pôdne kondicionéry, obrábanie pôdy (landfarming) a bioreaktorové systémy;
 - d) biofiltrácia, mokrade na biologickú sanáciu a biolôžko;
 - e) **monitorované** prirodzené zmierňovanie.
 - c) techniky chemickej sanácie:
 - a) chemická oxidácia;
 - b) chemická redukcia a redukčno-oxidačné reakcie (redox);
 - c) čerpanie a úprava podzemnej vody;

- d) techniky sanácie na **zníženie prenosu kontaminantov** [...] (**prostredníctvom** izolácie, zamedzenia a monitorovania):
 - a) tvorba pôdneho príušku, reaktívne bariéry, zapuzdrovanie;
 - b) chemická stabilizácia, solidifikácia a imobilizácia;
 - c) geo-hydrologická izolácia a geo-hydrologické zamedzenie;
 - d) fytostabilizácia;
 - e) kontrola a nadväzná starostlivosť prostredníctvom monitorovacích vrtov.

2. Opatrenia na zníženie rizík iné než sanácia na **zníženie expozície**:

- a) obmedzenie pestovania a spotreby plodín a zeleniny;
- b) obmedzenie spotreby vajec;
- c) obmedzenie prístupu spoločenských zvierat alebo chovu;
- d) obmedzenie extrahovania alebo využívania podzemnej vody na pitie, osobnú hygienu či na priemyselné účely;
- e) obmedzenie búrania, opätovného spriepustnenia alebo výstavby v lokalite (**napr. konštruktívne opatrenia na vetranie, tankovanie atď.**);
- f) obmedzenie prístupu na lokalitu alebo do jej susedstva (napr. oplotením);
- g) obmedzenie využívania pôdy alebo zmien využívania pôdy;
- h) obmedzenie kopania, vŕtania alebo hĺbenia;
- i) obmedzenie s cieľom predchádzať kontaktu s pôdou, prachom alebo vzduchom v interiéri a uplatňovať bezpečnostné opatrenia na ochranu ľudského zdravia (ako sú respirátory, rukavice, čistenie na mokro atď.).

3. Najlepšie dostupné techniky, na ktoré sa odkazuje v smernici 2010/75/EÚ.

4. Opatrenia, ktoré po významnej havárii prijali príslušné orgány a priemyselné subjekty v súlade so smernicou 2012/18/EÚ.

PRÍLOHA VI

ORIENTAČNÉ FÁZY A [...] ZÁSADY POSUDZOVANIA RIZÍK ŠPECIFICKÝCH PRE DANÚ LOKALITU

1. Charakterizácia kontaminácie si vyžaduje identifikáciu **povahy** kontaminantov (**napr. ťažkých kovov, organických kontaminantov atď.**) prítomných v lokalite a určenie ich zdroja, koncentrácie, chemickej formy a distribúcie v pôde, **materskej hornine** a podzemnej vode. Prítomnosť a koncentrácia kontaminantov v **rôznych médiách** sa určuje [...] odberom vzoriek a prieskumom na **mieste a mimo neho, ak existuje podozrenie na prenos kontaminantov**. **Vzorky kontaminantov spojených s potenciálne kontaminujúcimi činnosťami sa odoberajú v príslušných médiách na základe environmentálneho kontextu a fyzikálno-chemických vlastností kontaminantov, ktoré ovplyvňujú ich správanie v životnom prostredí. Mali by sa zväžiť prirodzené a antropogénne pozad'ové koncentrácie.**
2. Posúdenie expozície **si vyžaduje** identifikáciu cesty, akou sa pôdne kontaminanty môžu dostať k receptorom. Medzi takéto cesty expozície môže patriť vdýchnutie, konzumácia, kontakt s kožou, rastlinný príjem, migrácia do podzemnej vody atď'. **Koncentrácie kontaminantov v expozičných médiách sa kombinujú s expozičnými parametrami (napr. frekvencia a trvanie expozície, miera požitia pôdy atď.) a vlastnosťami receptora, ako je vek, pohlavie a zdravotný stav na odhad [...] dennej dávky expozície.** Prepojenia medzi zdrojom, cestou a receptorom možno zhrnúť grafickým, schématickým a zjednodušeným zobrazením: koncepčným modelom lokality. **Expozíciu možno posúdiť priamou analýzou v bode expozície alebo modelovaním prenosu kontaminantu na médium expozície.**

3. Posúdenie toxicity alebo nebezpečnosti zahŕňa hodnotenie **nepriaznivých** účinkov kontaminantov na **ľudské** zdravie a životné prostredie na základe dávky a trvania expozície. V rámci toxikológie alebo posúdenia nebezpečnosti sa zohľadňuje inherentná toxicita kontaminantov a citlivosť rôznych **exponovaných receptorov (ľudí a ekosystémov [...])**. Toxikologické informácie sa používajú na odhad referenčných dávok alebo koncentrácií, ktoré sa používajú na charakterizáciu rizika.
4. Na charakterizáciu rizika sa vyžaduje integrácia informácií z predchádzajúcich krokov s cieľom odhadnúť rozsah a pravdepodobnosť nepriaznivých účinkov kontaminovanej lokality na ľudské zdravie a životné prostredie vrátane účinkov migrácie kontaminácie do iných zložiek životného prostredia. Charakterizácia rizika pomáha **posúdiť** a prioritizovať potrebu opatrení na zníženie rizika a sanáciu **a zabezpečiť, aby bol stav pôdy zlučiteľný so súčasným a plánovaným využívaním pôdy**. Takisto môže pomôcť stanoviť ciele v oblasti sanácie a obhospodarovania lokality, napr. dosiahnuť maximálne prijateľné limity alebo skriningové hodnoty, ktoré sú založené na riziku a špecifické pre danú lokalitu. **Posudzovanie rizika zahŕňa veľký počet hypotéz a neistôt. Je preto nevyhnutné vyhodnotiť tieto neistoty, aby sa plne pochopil význam dosiahnutých výsledkov a aby sa prijímali informované rozhodnutia.**

Posúdenie rizika pre ľudské zdravie alebo životné prostredie by malo byť primerané zložitosti kontaminovanej lokality.

PRÍLOHA VII

OBSAH REGISTRA POTENCIÁLNE KONTAMINOVANÝCH LOKALÍT A KONTAMINOVANÝCH LOKALÍT

Štruktúra a prezentácia údajov v registri má verejnosti umožniť sledovať pokrok v obhospodarovaní potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít. V registri majú byť zahrnuté a prezentované tieto informácie na úrovni lokality v prípade známych potenciálne kontaminovaných lokalít, kontaminovaných lokalít, kontaminovaných lokalít, v ktorých sa vyžadujú ďalšie opatrenia, a kontaminovaných lokalít, v ktorých sa opatrenia prijímajú alebo už sú prijaté:

- a) súradnice, adresa alebo katastrálne parcely, na ktorých sa nachádza lokalita, v súlade so smernicami (EÚ) 2019/1024 a 2007/2/ES;
- b) rok zápisu do registra;
- c) kontaminujúce alebo potenciálne kontaminujúce [...] činnosti, ktoré sa uskutočňovali alebo uskutočňujú v lokalite;
- d) stav obhospodarovania lokality;
- e) závery týkajúce sa prítomnosti alebo neprítomnosti, [...] typu a rizika kontaminácie (alebo zvyškovej kontaminácie po sanácii), ak sú už informácie o týchto prvkoch dostupné z prieskumov pôdy a posúdení rizika, na ktoré sa odkazuje v článkoch 14 a 15;
- f) **požadované** ďalšie opatrenia a kroky v oblasti obhospodarovania [...], na ktoré sa odkazuje v článkoch 14 a 15 [...].

Register môže obsahovať aj tieto informácie na úrovni lokality v prípade známych potenciálne kontaminovaných lokalít, kontaminovaných lokalít, kontaminovaných lokalít, v ktorých sa vyžadujú ďalšie opatrenia, a kontaminovaných lokalít, v ktorých sa opatrenia prijímajú alebo už sú prijaté, ak sú k dispozícii:

- a) informácie o environmentálnych povoleniach vydaných pre danú lokalitu vrátane prvého a posledného roku vykonávania činnosti;

- b) súčasné a plánované využívanie pôdy;
- c) výsledky zo správ o prieskume a sanácii pôdy, napríklad koncentrácia a vymedzenie kontaminácie, koncepčný model lokality, metodika posúdenia rizika, použité alebo plánované techniky, účinnosť a odhadované náklady spojené s opatreniami na zníženie rizík;
- d) harmonogram ďalších opatrení a krokov v oblasti obhospodarovania.**
